

سالنامه آماری کمیته امداد امام خمینی (ره)

سال ۱۴۰۲

عنوان و نام پدیدآور	: سالنامه آماری ۱۴۰۲ کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵ / گردآورندگان داود حسنی ... [و دیگران]؛ ناظر تولید سعید زارعزاده.
مشخصات نشر	: تهران: کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵ ، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۵ ص. : مصور(رنگی)، نقشه(رنگی)، جدول(رنگی)، نمودار(رنگی).
شابک	
وضعیت فهرست‌نویسی	:
یادداشت	: گردآورندگان داود حسنی، سیداحمد مدنی، علی گودرزی، مجیده خرمی.
موضوع	: کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵
شناسه افزوده	: حسنی، داود، ۱۳۴۸-، گردآورنده
شناسه افزوده	: زارعزاده، سعید، ۱۳۵۲ -، ناظر
شناسه افزوده	: کمیته امداد امام خمینی (ه) ^۵
رده‌بندی کنگره	:
رده‌بندی دیویی	:
شماره کتابشناسی ملی	:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:

سالنامه آماری ۱۴۰۲ کمیته امداد امام خمینی (ه)^۵

زیرنظر: سعید زارعزاده

گردآورندگان: داود حسنی، سیداحمد مدنی، علی گودرزی، مجیده خرمی

پست الکترونیکی گروه آمار: amar@emdad.ir

دست‌رسی به سالنامه‌های آماری به آدرس:

حضرت امام خمینی (ره):

فکر نمی‌کنم عبادتی بالاتر از خدمت به محرومین وجود داشته باشد.

همه آرمان و آرزوی ملت و دولت و مسئولین کشور ما آن است که روزی فقر و تهیدستی در جامعه ما رخت بربندد و مردم عزیز و صبور و غیرتمند کشور ما از رفاه در زندگی مادی و معنوی برخوردار باشند.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

یکی از ضروری ترین نهادهای انقلاب، کمیته امداد است و علت هم این است که یکی از اهداف اصلی انقلاب رسیدگی به وضع محرومان و مستضعفان و رفع محرومیت از آنهاست.

من حقیقتاً به امداد اعتماد دارم و بحمدالله خیلی خصوصیات مثبت در این کار و در این مؤسسه هست. اگر کمیته امداد نبود، جای امداد در کشور خالی بود.

چهلمین و یکمین سالنامه‌ی آماری کمیته امداد امام خمینی^(۵) منتهی به سال ۱۴۰۲ متضمن ارائه خدمات متنوع و گوناگون به تعداد ۵ میلیون نفر مددجوی فعال در سامانه سها (معیشت‌بگیر و تک/چند خدمتی) می‌باشد.

- اختلاف در سرجمع‌ها به علت سر راست کردن ارقام است.

- محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها، قبل از سر راست کردن ارقام صورت گرفته است.

فهرست مطالب

پیش گفتار.....	۱۴
مقدمه.....	۱۶
۱. معرفی کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۱۹
۱-۱. تاریخچه کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۲۰
۱-۲. اهداف و وظایف کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۲۰
۱-۳. منابع مالی کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۲۲
۱-۴. سند چشم‌انداز ۱۰ ساله کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۲۲
۱-۵. بیانیه مأموریت کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۲۳
۱-۶. بیانیه ارزش‌های محوری حاکم بر کمیته امداد امام خمینی ^(ه)	۲۴
۱-۷. وضعیت موجود و اهم آمار عملکرد کمیته امداد امام خمینی ^(ه) در سال ۱۴۰۱.....	۲۵
۲. تعاریف و مفاهیم آماری.....	۲۹
۲-۱. تعریف مفاهیم کلیدی.....	۳۰
۳. امور حمایتی محرومین و زدودن فقر.....	۳۹
۳-۱. امور حمایتی محرومین و زدودن فقر.....	۴۰
۳-۱-۱. راهبردهای امور حمایتی.....	۴۰
۳-۲. برنامه کمک به تأمین سلامت نیازمندان.....	۷۱
۳-۲-۱. کمک به پرداخت فرانشیز و خدمات ویژه درمان.....	۷۱
۳-۲-۲. فعالیت کمک به ارتقاء شاخص‌های بهداشتی نیازمندان.....	۷۲
۳-۲-۳. برنامه امنیت تغذیه کودکان و مادران باردار و شیرده.....	۷۳
۳-۲-۴. برنامه حمایت از بیماران خاص و صعب‌العلاج.....	۷۳
۳-۳. حمایت خانواده زندانیان.....	۷۸
۴. امور توانمندسازی محرومین.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
۴-۱. امور فرهنگی.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
۴-۱-۱. راهبردهای امور فرهنگی.....	Error! Bookmark not defined.
۴-۱-۲. برنامه راه‌اندازی و اداره اردوگاه‌ها، خوابگاه‌ها و کانون‌های فرهنگی.....	Error! Bookmark not defined.

- ۳-۱-۴. خدمات مشاوره به مدجویان **Error! Bookmark not defined.**
- ۲-۴. تأمین مسکن و امور مهندسی ساختمان **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۱-۲-۴. راهبردهای تأمین مسکن نیازمندان **Error! Bookmark not defined.**
- ۳-۴. اشتغال و خودکفایی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۱-۳-۴. راهبردهای خدمات اشتغال نیازمندان **Error! Bookmark not defined.**
- ۴-۴. حوزه حقوقی و امور مجلس **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۱-۴-۴. راهبردهای امور حقوقی و مجلس **Error! Bookmark not defined.**
- ۵-۴. سایر امور حمایت‌های اجتماعی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۱-۵-۴. راهبردهای امور توانمندسازی در حوزه حمایت و سلامت خانواده **Error! Bookmark not defined.**
- defined.**
- ۶-۴. برنامه پرداخت وام‌های ضروری (قرض الحسنه) .. **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
۵. اعتمادسازی و جلب مشارکت‌های مردمی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۱-۵. توسعه مشارکت‌های مردمی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۱-۱-۵. راهبردهای سامان‌دهی مشارکت‌های مردمی در امر خیر و احسان **Error! Bookmark not defined.**
- defined.**
- ۲-۵. صدقات **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۳-۵. طرح زکات **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۴-۵. طرح اکرام محسنین **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۵-۵. طرح‌های مبتنی بر نیاز **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- ۶-۵. مراکز نیکوکاری **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
۶. ارزش ریالی خدمات ارائه‌شده به مددجویان **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
- منابع و مأخذ ۱۹۵

فهرست جداول

جدول ۳-۱. روند ۴ ساله تعداد خانوار و نفرات مددجو..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۳-۲. روند ۴ ساله تعداد زنان سرپرست خانوار..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۳-۳. روند ۴ ساله تعداد مددجویان سالمند..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۳-۴. تعداد خانوار مددجو.....۴۱

جدول ۳-۵. تعداد نفرات مددجو.....۴۲

جدول ۳-۶. تعداد نفرات مددجو برحسب جنسیت.....۴۶

جدول ۳-۷. تعداد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست.....۴۸

جدول ۳-۸. بعد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست.....۵۱

جدول ۳-۹. تعداد خانوار و نفرات مددجو برحسب محل سکونت.....۵۳

جدول ۳-۱۰. وضعیت سالمندان به تفکیک جنسیت و محل سکونت. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۳-۱۱. وضعیت زنان سرپرست خانوار به تفکیک گروه سنی و محل سکونت.....۶۰

جدول ۳-۱۲. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب تعداد افراد.....۶۲

جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی.....۶۴

ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی.....۶۵

ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی.....۶۶

جدول ۳-۱۴. تعداد خانوار مددجویان بر حسب دین و مذهب.....۶۷

جدول ۳-۱۵. وضعیت تاهل سرپرست خانوار مورد حمایت.....۶۸

جدول ۳-۱۶. وضعیت تاهل زنان سرپرست خانوار.....۷۰

جدول ۳-۱۷. تعداد مددجویان بهره‌مند از برنامه سلامت نیازمندان.....۷۴

جدول ۳-۱۸. تعداد مددجویان بیمار خاص و صعب‌العلاج.....۷۵

جدول ۳-۱۹. تعداد خانوار زندانی مورد حمایت بر حسب جنسیت عائله و محل سکونت.....۸۰

جدول ۴-۱. روند ۴ ساله وضعیت خدمات فرهنگی امداد به مددجویان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲. دانش‌آموزان مقطع ابتدایی..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳. دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۴. دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۵. کل دانش آموزان تحت حمایت به تفکیک محل سکونت و جنسیت **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۶. تعداد دانشجویان مورد حمایت برحسب جنسیت و محل سکونت **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۷. تعداد دانشجویان مددجو برحسب مقطع تحصیلی. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۸. تعداد دانشجویان مددجو برحسب نوع دانشگاه. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۹. تعداد نخبگان و استعداد های برتر مورد حمایت. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۰. زمینه نخبگی استعداد های برتر مورد حمایت. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۱. ارائه خدمات فرهنگی به دانش آموزان و دانشجویان. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۲. تعداد نفرات بهره‌مند از برنامه های فرهنگی. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۳. تعداد موارد ارائه خدمات مشاوره به مددجویان. **Error! Bookmark not defined.**

ادامه جدول ۴-۱۳. تعداد موارد ارائه خدمات مشاوره به مددجویان. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۴. روند ۴ ساله تأمین مسکن نیازمندان.....۱۱۵

جدول ۴-۱۵. کمک به تأمین مسکن مددجویان..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۶. روند ۴ ساله وضعیت خدمات اشتغال امداد به مددجویان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۷. طرح‌های اشتغال بر حسب محل اجرای طرح. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۸. فرصت‌های شغلی بر حسب جنسیت..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۹. تعداد و مبلغ تسهیلات پرداختی اشتغال به تفکیک منابع (میلیارد ریال) **Error! Bookmark not defined.**

ادامه جدول ۴-۱۹. تعداد و مبلغ تسهیلات پرداختی اشتغال به تفکیک منابع (میلیارد ریال) **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴-۲۰. طرح های اشتغال اجرا شده بر اساس گروه شغلی. **Error! Bookmark not defined.**

ادامه جدول ۴-۲۰. طرح های اشتغال اجرا شده بر اساس گروه شغلی **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۱. طرح‌های اشتغال اجرا شده بر اساس نوع طرح. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۲. برنامه آموزش‌های کسب و کار..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۳. عملکرد کاریابی به تفکیک بسته تشویقی اعطایی به کارفرمایان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۴. برنامه راهبری شغلی **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۵. عملکرد فعالیت پایدارسازی فعالیت‌های اشتغال و بازاریابی و فروش محصولات **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۶. عملکرد فعالیت برگزاری رویدادهای کارآفرینی و مشاغل نوین دانش‌بنیان **Error! Bookmark not defined.**

ادامه جدول ۴-۲۶. عملکرد فعالیت برگزاری رویدادهای کارآفرینی و مشاغل نوین دانش‌بنیان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۷. ارائه خدمات حقوقی- پرونده‌های مددجویی. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۸. ارائه خدمات حقوقی به مددجویان- نتایج پرونده‌های مددجویی **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲۹. ارائه خدمات حقوقی به مددجویان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۰. روند ۴ ساله خدمات حمایتی امداد **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۱. تعداد موارد کمک به امر ازدواج نیازمندان. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۲. کمک به اسکان از طریق اجاره و ودیعه مسکن. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۳. تعداد کمک‌های موردی، خدمت ویژه سالمندان و کمک به تهیه لوازم ضروری **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۴. معافیت مددجویان از خدمت نظام وظیفه. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۵. تعداد معافیت صادر شده برای خانوار مددجو (انشعاب و عوارض) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۶. بیمه تأمین اجتماعی مددجویان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۷. روند ۴ ساله تسهیلات پرداختی صندوق امداد ولایت. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳۸. تعداد و مبلغ تسهیلات قرض الحسنه صندوق امداد ولایت (میلیارد ریال) **Error! Bookmark not defined.**

ادامه جدول ۴-۳۸. تعداد و مبلغ تسهیلات قرض الحسنه صندوق امداد ولایت (میلیارد ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۵-۱. درآمد صدقات (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۵-۲. تعداد صندوق‌ها به تفکیک نوع صندوق **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۳-۵. درآمد زکوات (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۵. درآمد طرح اکرام و محسنین (میلیون ریال) . **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۵-۵. تعداد ایتم دارای حامی (فعال و نیمه فعال) . **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۵. درآمد طرح های مبتنی بر نیاز (میلیون ریال). **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۷-۵. وضعیت مراکز نیکوکاری محل و نوع فعالیت. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۸-۵. عملکرد مراکز نیکوکاری (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۹-۵. کل درآمد کمک های مردمی بدون مراکز نیکوکاری (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۱. ارزش ریالی کمک معیشت پرداختی و کمک موردی به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۲. ارزش ریالی خدمات بهداشتی و درمانی ارائه شده به مددجویان (میلیون ریال) .. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۳. ارزش ریالی خدمات بیمه اجتماعی ارائه شده به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۴. ارزش ریالی خدمات فرهنگی به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

ادامه جدول ۶-۴. ارزش ریالی خدمات فرهنگی به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۵. ارزش خدمات مسکن ارائه شده به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۶. ارزش ریالی خدمات اشتغال ارائه شده به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۷. ارزش ریالی سایر خدمات توانمندسازی به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۶-۸. ارزش ریالی سایر خدمات توانمندسازی به مددجویان (میلیون ریال) **Error! Bookmark not defined.**

فهرست نمودارها

نمودار ۳-۱. روند ۴ ساله تعداد خانوار مددجو..... **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۳-۲. روند ۴ ساله تعداد نفقات مددجو **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۳-۳. روند ۴ ساله تعداد زنان سرپرست خانوار **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۳-۴. روند ۴ ساله تعداد مددجویان سالمند **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۳-۵. تعداد نفقات مددجو به تفکیک استان ۴۳

نمودار ۳-۶. درصد نفقات مددجو ۴۴

نمودار ۳-۷. تعداد نفقات مددجو برحسب جنسیت ۴۷

نمودار ۳-۸. تعداد خانوار مددجو برحسب جنسیت سرپرست ۴۹

نمودار ۳-۹. درصد نفقات مددجو بر حسب جنسیت ۵۲

نمودار ۳-۱۰. درصد خانوار مددجو بر حسب جنسیت ۵۲

نمودار ۳-۱۱. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب محل سکونت ۵۴

نمودار ۳-۱۲. درصد خانوار مورد حمایت برحسب محل سکونت ۵۵

نمودار ۳-۱۳. تعداد نفقات مددجو برحسب محل سکونت ۵۵

نمودار ۳-۱۴. نفقات سالمند مورد حمایت ۵۶

نمودار ۳-۱۵. درصد سالمندان بر حسب جنسیت ۵۸

نمودار ۳-۱۶. درصد سالمندان بر حسب محل سکونت ۵۸

نمودار ۳-۱۷. درصد خانوار زن سرپرست بر حسب رده سنی ۶۱

نمودار ۳-۱۸. درصد خانوار زن سرپرست بر حسب محل سکونت ۶۱

نمودار ۳-۱۹. تعداد خانوار مورد حمایت بر حسب تعداد افراد. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۳-۲۰. وضعیت تأهل سرپرست خانوار ۶۹

نمودار ۳-۲۱. تعداد بیماران خاص و صعب‌العلاج مورد حمایت ۷۶

نمودار ۴-۱. کل دانش‌آموزان تحت حمایت **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۲. کل دانش‌آموزان تحت حمایت به تفکیک شهری و روستایی **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۳. کل دانش‌آموزان تحت حمایت به تفکیک دختر و پسر. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۴. کل دانشجویان تحت حمایت **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۵. کل دانشجویان تحت حمایت به تفکیک جنسیت. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۶. کل دانشجویان تحت حمایت به تفکیک محل سکونت. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۷. کل دانشجویان تحت حمایت به تفکیک مقطع تحصیلی. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۸. تعداد شرکت کنندگان در اردوهای فرهنگی.. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۱۰. تعداد تسهیلات پرداختی اشتغال..... **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۱۱. تعداد مددجویان تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی. **Error! Bookmark not defined.**

فهرست اطلاع نگاشت

- اطلاع نگاشت ۳-۱. توزیع نسبی خانوار مددجویی ۴۵
- اطلاع نگاشت ۳-۲. تعداد مددجویان بر حسب جنسیت..... **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۳-۳. توزیع نسبی خانوار با سرپرست زن ۵۰
- اطلاع نگاشت ۳-۴. تعداد مددجویان مورد حمایت بر حسب مناطق. **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۳-۵. توزیع نسبی نفقات سالمند..... ۵۹
- اطلاع نگاشت ۳-۶. درصد خانوار مورد حمایت بر حسب تعداد افراد ۶۳
- اطلاع نگاشت ۳-۷. تعداد خانوار مددجویان بر حسب دین و مذهب. **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۳-۸. وضعیت تأهل سرپرست خانوار..... **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۳-۹. تعداد خانوار و نفقات زندانیان مورد حمایت ۷۹
- اطلاع نگاشت ۴-۱. دانش آموزان تحت حمایت به تفکیک محل سکونت **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نوشت ۴-۲. تعداد دانش آموزان مورد حمایت بر حسب مقاطع تحصیلی و جنسیت **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۳. تعداد دانشجویان خانوار مددجو بر حسب مقطع تحصیلی **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۴. تأمین مسکن نیازمندان..... **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۵. توزیع نسبی تأمین مسکن **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۶. طرح های اشتغال اجرا شده **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۷. توزیع نسبی فرصت های شغلی ایجاد شده. **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۸. تعداد و مبلغ تسهیلات پرداختی اشتغال به تفکیک منابع **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۹. تعداد طرح های اشتغال اجرا شده بر اساس نوع طرح **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۱۰. عملکرد برنامه آموزش های کسب و کار و برنامه کاریابی **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۱۱. حمایت های حقوقی **Error! Bookmark not defined.**
- اطلاع نگاشت ۴-۱۲. تعداد موارد کمک به امر ازدواج نیازمندان. **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۴-۱۳. تعداد معافیت صادر شده برای خانوار مددجو. **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۴-۱۴. عملکرد بیمه تأمین اجتماعی مددجویان مورد حمایت **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۴-۱۵. تعداد و مبلغ تسهیلات قرض‌الحسنه صندوق امداد ولایت **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۴-۱۶. توزیع نسبی تسهیلات پرداختی صندوق امداد ولایت **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۵-۱. درآمد صدقات و طرح اکرام (ایتام و محسنین). **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۵-۲. طرح اکرام (ایتام و محسنین) **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۵-۳. تعداد فرزندان تحت حمایت طرح اکرام (محسنین و ایتام) **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۵-۴. عملکرد طرح‌های مبتنی بر نیاز و مناسبت‌ها. **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۵-۵. وضعیت و درآمد مراکز نیکوکاری..... **Error! Bookmark not defined.**

اطلاع‌نگاشت ۵-۶. توزیع نسبی کمک‌های مردمی (نقدی). **Error! Bookmark not defined.**

پیش‌گفتار

کمیته امداد امام خمینی^(ه) بر اساس اندیشه‌ها و تفکرات دینی و فقهی بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی^(ه) با هویت دینی، مردمی و جهادی، عام المنفعه و غیرانتفاعی و با هدف حمایت از محرومان و نیازمندان تاسیس شده است. بازاندیشی در خاستگاه و فلسفه وجودی امداد امام^(ه) که اهداف مقدسی را دنبال می‌نماید، ترجمان این است که چگونه یک تفکر نوین و بدیع در عرصه حکمرانی دینی، نهادی با افق‌های روشن و والا می‌آفریند که الهام‌بخش در مسیر حل مسائل محرومان و کاهش فقر و محرومیت در جامعه و توسعه‌دهنده شبکه احسان و نیکوکاری باشد.

خداوند منان را شاکریم که فرصت و نعمت خدمت به ولی نعمتان جامعه و افتخار اعتماد و نمایندگی خیرین و نیکوکاران و نیز سازمان‌ها، موسسات خیریه و تشکل‌های مردمی را در راستای ارائه خدمت به محرومان به ما عطا فرمود.

این نهاد در اجرای منویات ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت ا... العظمی امام خامنه‌ای^(مدظله‌العالی) مبنی بر «توانمندسازی» و «ایجاد درآمد با ثبات» برای خانواده‌های تهیدست با رعایت کرامت و حرمت کمک‌شوندگان، در سال ۱۴۰۲ با ارائه خدمت در عرصه‌های متنوع حمایتی، اجتماعی و فرهنگی و با تاکید بر معیشت و سلامت، تامین مسکن، اشتغال و زمینه‌سازی برای ایجاد کسب و کار و درآمد پایدار برای مددجویان و دهک‌های پایین درآمدی در مسیر توانمندسازی نیازمندان گام‌های موثری را برداشته است. شایان ذکر است امداد امام^(ه) به منظور تسهیل در ارائه خدمات به جامعه هدف و ارتقای سطح کمی و کیفی خدمات، اجرای طرح هوشمندسازی امداد امام^(ه) را در دستور کار قرار داده و نسبت به استقرار سامانه هوشمند امداد (سها) اقدام نمود. این سامانه با برخورداری متنوعی از قابلیت‌ها، دستاوردهای بسیاری را به همراه داشته و فرصت‌های بی‌بدیلی را ایجاد نموده که تحول در نظام آماری این نهاد از جمله آنها می‌باشد. این تحول، خود زمینه‌ساز ارائه خدمات عدالت محور و شایسته‌تر به مددجویان و نیازمندان گردیده است.

لذا، با این نگاه، سالنامه آماری ۱۴۰۲ که چهلمین و یکمین سالنامه آماری کمیته امداد امام خمینی^(ه) می‌باشد، با رویکرد و نظم جدیدی تهیه و بازآرایی شده و حاوی گزارش اقدامات و خدمات امداد امام^(ه) در سال مذکور بوده و به مسئولان، کارشناسان، برنامه‌ریزان، پژوهشگران و صاحب‌نظران ارجمند تقدیم می‌گردد تا از نظرات و پیشنهادات ارزشمندشان بهره‌مند شویم.

در پایان، ضمن تشکر و قدردانی از رهنمودهای حکیمانه و عنایات ویژه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و دفتر معظم‌له، حمایت‌های مستمر مراجع عظام تقلید، قوای سه‌گانه و کارگزاران محترم نظام اسلامی و اعتماد و حمایت‌های بی‌دریغ خیرین و نیکوکاران گرانقدر، از تمامی امدادگران مخلص و عزیز که در مسیر خدمت‌رسانی و رسیدگی به امور ولی نعمتان جامعه اسلامی همواره اهتمام دارند و به ویژه همراهی مستمر هیأت محترم امناء کمیته امداد امام خمینی (ره) سپاسگزاری می‌نمایم. همچنین لازم می‌دانم از زحمات همکاران محترم معاونت برنامه‌ریزی و بودجه و سایر حوزه‌های ستادی و استان‌ها که در تولید و انتشار این سالنامه نقش آفرینی نموده‌اند، تشکر نمایم.

سید مرتضی بختیاری

عضو هیأت امناء و رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره)

مقدمه

کمیته امداد امام خمینی^(ه) با استعانت از خداوند متعال و توجه به رهنمودهای حکیمانه مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) و شعار و راهبرد محوری سال ۱۴۰۲ با عنوان سال «مهار تورم و رشد تولید» و با نگاهی به سیاست کلان کشور در حوزه کاهش فقر و محرومیت و اولویت های مددجویان و نیازمندان جامعه، راهبردها و برنامه های خود را بازتنظیم و مدون نموده است.

بر همین اساس، این نهاد در سال ۱۴۰۲ در راستای حمایت و صیانت از محرومان و نیازمندان جامعه و همسو با برنامه های بنیادین دولت محترم به ویژه جهش تولید مسکن و ایجاد فرصت های شغلی و اشتغال پایدار، اقدامات ارزشمندی را انجام داده و در پی این تلاش ها، دستاوردهای فاخر و ماندگاری حاصل شده است که مهم ترین آن ها، توانمندسازی مددجویان و خروج از چرخه حمایتی این نهاد بوده است.

با توجه به ماهیت ماموریت های امداد امام^(ه) و ضرورت هوشمندسازی، سامانه هوشمند امداد (سها) با استفاده از ظرفیت بانک های اطلاعاتی سایر دستگاه های مرتبط راه اندازی و به مرحله بهره برداری رسید؛ که یکی از دستاوردهای آن ایجاد امکان دسترسی به آمار و اطلاعات متقن، با کیفیت و به روز است. این موضوع، تحول در نظام آماری امداد امام^(ه) را رقم زده است و با تسهیل و توسعه مستمر زیرساخت های تبادل، پشتیبان گیری و نمایش اطلاعات آماری و اطلاع رسانی تولیدات آماری؛ میزان استناد به این آمارها و اطلاعات به ویژه در تعیین جهت گیری ها و سیاست های کلان و برنامه ریزی های راهبردی و عملیاتی، به نحوی بی سابقه افزایش یافته است.

در همین راستا، سالنامه آماری ۱۴۰۲ به عنوان گزارش مرجع، حاوی اطلاعاتی در مورد کمیته امداد امام خمینی^(ه) و دربرگیرنده مجموعه ای از آخرین اطلاعات آماری اقدامات انجام یافته در زمینه فعالیت های «توانمندسازی»، «حمایتی»، «مشارکت های مردمی» و «خدمات مدیریت» است که به منظور تامین نیازهای آماری تصمیم گیران، برنامه ریزان، پژوهشگران و سایر متقاضیان تهیه و منتشر شده که گزارش اجمالی آن به شرح ذیل است:

- این نهاد در سال ۱۴۰۲ از ۲,۳ میلیون خانوار (حدود ۶ درصد از خانوارهای کشور) و افزون بر ۵ میلیون نفر (حدود درصد جمعیت کشور) حمایت نموده است.

- با نگاهی به نرخ تورم، سرانه کمک معیشت پرداختی به خانوارها در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته، --- درصد رشد داشته است.

- تأمین مسکن نیازمندان از طریق انعقاد تفاهم نامه با دستگاه های متولی، نهادهای حمایتی و مشارکت در طرح نهضت ملی مسکن مورد تاکید بوده و اعتبارات این برنامه نسبت به سال گذشته حدود درصد افزایش یافته است.

- اعتبار برنامه حمایت از ازدواج نیازمندان با تامین جهیزیه و لوازم ضروری که با هم افزایی نهادها و خیرین صورت می گیرد، در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته رشد -- درصدی داشته است.

- اعتبار برنامه حمایت از اشتغال نیازمندان با بهره گیری از منابع تسهیلات بانکی نسبت به سال قبل، درصد رشد را تجربه نموده است.

- منابع تسهیلات قرض الحسنه پرداختی صندوق امداد ولایت نسبت به سال قبل درصدی رشد داشته است.

- با همدلی و کمک های مومنانه بیش از میلیون نفر از مردم خیر و نیکوکار در طرح های مشارکت های مردمی این نهاد، زمینه ارائه خدمات بهتر و شایسته تر به محرومان و نیازمندان و مناطق محروم کشور فراهم شده است. شایان ذکر است، ارزش ریالی کمک های خیرین به این نهاد در این سال نسبت به سال قبل به میزان درصد رشد داشته است.

در سالنامه حاضر، گزیده ای از اطلاعات هر فصل در مقدمه آن ذکر شده است، که استفاده از آنها به منظور دستیابی به یک تصویر کلی از اطلاعات موجود در سالنامه و هر یک از فصل ها توصیه می شود. خاطر نشان می گردد در این گزارش به منظور افزایش جذابیت های بصری، از نمودارهای آماری و اطلاع نگاشت ها به نحوی مناسب استفاده شده است.

بدیهی است، ممکن است این سالنامه آماری دارای کاستی ها و نواقصی باشد که انشاءالله در سالنامه های بعدی بازنگری و لحاظ خواهد شد. از این رو، معاونت برنامه ریزی و بودجه، پذیرای انتقادهای و پیشنهادهای سازنده تمامی صاحب نظران، پژوهشگران و کارشناسان ارجمند خواهد بود.

اینجانب از حمایت ها و عنایات اعضای محترم هیأت امناء، رئیس محترم امداد امام^(ه)، معاونین و مدیران محترم ستادی و استانی، همچنین از کوشش های همه جانبه امدادگران سراسر کشور، مدیران محترم برنامه ریزی و فناوری اطلاعات استان ها و نیز مرکز توسعه فناوری اطلاعات جناب آقای دکتر ذنوبی و همکاران ایشان و همکاران گرامی این معاونت به ویژه آقایان علی کریمی اصل، داود حسنی، سید احمد مدنی، علی گودرزی و دکتر اسفندیاری که در تولید و انتشار این سالنامه آماری مشارکت داشته اند، کمال تشکر و قدردانی را می نمایم.

سعید زارعزاده

معاون برنامه ریزی و بودجه

و مدیر مسئول انتشارات کمیته امداد امام خمینی^(ه)

معرفی کمیته امداد امام خمینی (ره)

۱- ۱. تاریخچه کمیته امداد امام خمینی^(ه)

سابقه فعالیت‌های این نهاد به سال‌های قبل از پیروزی انقلاب و حدوداً سال ۱۳۴۲ برمی‌گردد که تعدادی از انقلابیون اول نهضت اسلامی که در زمره همراهان و هم‌زمان حضرت امام خمینی^(ه) قرار داشتند، از طرف معظم‌له مأموریت رسیدگی و حمایت گسترده و فراگیر از اعتصابیون و خانواده‌های شهدا، زندانیان سیاسی و نیازمندان جامعه را بر عهده گرفتند.

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و آغاز فعالیت مجدد بخش‌های اداری، اقتصادی و فرهنگی کشور، لزوم حمایت از نیازمندان در صدر برنامه‌های نظام قرار گرفت و ۲۲ روز پس از پیروزی انقلاب اسلامی در تاریخ ۱۴ اسفند ماه ۱۳۵۷ هجری شمسی، کمیته امداد امام خمینی^(ه) به عنوان دومین نهاد انقلابی، با صدور حکم پرخیر و برکت و تاریخی حضرت امام خمینی^(ه) برای مدت نامحدود، به منظور تحقق بخشیدن به اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت فقیه در توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تأمین خوداتکایی، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان کشور تأسیس گردید.

براساس ماده ۲ اساسنامه کمیته امداد امام خمینی^(ه)، هدف از تشکیل امداد امام^(ه)، توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تأمین خوداتکایی، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان با ارایه خدمات اجتماعی، حمایتی، فرهنگی و معیشتی به آنان می‌باشد. بر اساس ماده ۳ اساسنامه، کمیته امداد امام خمینی^(ه) دارای شخصیت حقوقی و مقررات مالی و اداری و استخدامی مستقل است که تحت نظارت عالیه مقام معظم ولایت مطلقه فقیه و طبق مفاد اساسنامه آن اداره می‌شود.

اعضای این هیأت عبارتند از: آقایان حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین محسن کازرونی، سیدمرتضی بختیاری، مصطفی خاکسار قهرودی، حسین انواری، حمیدرضا ترقی، حجت‌الله عبدالملکی و سرکار خانم مرضیه وحید دستجردی.

اولین اساسنامه این نهاد در تاریخ ۱۳۶۶/۰۳/۲۰ به توشیح و تأیید حضرت امام خمینی^(ه)، دومین اساسنامه آن در مورخ ۱۳۸۰/۰۹/۲۹ و سومین اساسنامه آن در مورخ ۱۳۹۴/۰۱/۱۵ به تأیید مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای^(مدظله‌العالی) رسیده است.

۱- ۲. اهداف و وظایف کمیته امداد امام خمینی (ره)

کمیته امداد امام خمینی (ره)، با هدف توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تأمین خوداتکایی، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان تشکیل یافته است.

بر اساس ماده ۶ اساسنامه، اهداف و وظایف کمیته امداد عبارتند از:

۱. بررسی و شناخت انواع محرومیت‌های مادی و معنوی نیازمندان و تبیین آن‌ها و شناسایی افراد و خانواده‌های لازم‌الحمایه در شهر، روستا و عشایر.

۲. پیشنهاد خطمشی، سیاست‌های اجرایی، طرح و برنامه‌های مؤثر برای رفع محرومیت‌های نیازمندان در ابعاد مختلف به مراجع ذیربط با استفاده از تمام ظرفیت‌های مردمی و دینی و قانونی.

۳. فراهم آوردن امکانات لازم به منظور توانمندسازی، خوداتکایی، استقلال اقتصادی افراد و خانواده‌های نیازمند از طریق استعداد سنجی، مهارت آموزی، ایجاد اشتغال، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اعطای وام خدمات در حد توان.

۴. ایجاد تسهیلات لازم جهت سلامت خانواده‌های نیازمند و تأمین خدمات بهداشتی و درمانی و اقدام به بیمه‌های درمانی و اجتماعی آنان در حد امکانات و قوانین و مقررات مربوطه.

۵. پرداخت نقدی و مساعدت‌های غیرنقدی از قبیل تأمین مسکن، جهیزیه و کمک ازدواج نیازمندان.

۶. ارایه تسهیلات قرض‌الحسنه به نیازمندان در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امانه کمیته امداد امام (ره) از طریق:

الف - صندوق قرض الحسنه با جذب سپرده‌های مردمی.

ب - بهره‌گیری از امکانات سایر صندوق‌های قرض الحسنه.

ج - بهره‌گیری از قرض الحسنه و تسهیلات بانک‌ها و مراکز دولتی.

د - استفاده از سایر ظرفیت‌های قانونی.

۷. ارایه خدمات فرهنگی به افراد و خانواده‌های نیازمند و ارتقاء باورهای دینی و سبک زندگی اسلامی آنان از طریق فعالیت‌های آموزشی، تربیتی با بهره‌گیری از ظرفیت حوزه‌های علمیه و دیگر مراکز فرهنگی.

۸. صیانت از نهاد خانواده و ارایه خدمات مشاوره، مددکاری و حمایت‌های لازم حقوقی و قضایی از افراد و خانواده‌های نیازمند.

۹. انتقال تجربیات و راهکارهای رفع فقر و کمک به نیازمندان دیگر کشورها در چارچوب سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران.

۱۰. ترویج و احیاء فرهنگ احسان و نیکوکاری و اکرام ایتام و نشر سنت‌های حسنه اسلامی، جذب و جلب، تمرکز و مدیریت زکوات، صدقات، انفاقات، اعانات و درآمد موقوفات حمایتی و توانمندسازی که به نام کمیته امداد امام^(ه) وقف می‌شود و مصرف آنها در جهت رفع انواع محرومیت‌های نیازمندان مطابق ضوابط اسلامی.

۱۱. ارتباط و هماهنگی با مؤسسات خیریه و تشکل‌های نیکوکاری مردمی داخل و خارج کشور به منظور تعامل و تبادل تجربه و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آنها در جهت انجام حمایت‌های مادی و معنوی از محرومان با تقویت و گسترش مشارکت مردمی.

۱۲. ایجاد سازوکار قانونی به منظور هماهنگی و ساماندهی نظارت برحسن عمل مؤسسات خیریه رسمی مرتبط با فعالیت‌های کمیته امداد امام^(ه).

۱۴. انجام مأموریت‌هایی در چارچوب اهداف و وظایف امداد امام که توسط مراجع قانونی تعیین و تأمین اعتبار می‌شود.

۱-۳. منابع مالی کمیته امداد امام خمینی^(ه)

براساس ماده ۸ اساسنامه، منابع مالی کمیته امداد امام^(ه) عبارتند از:

الف: عنایات مقام معظم رهبری^(مدظله العالی).

ب: اعتبارات و کمک‌های دولت جمهوری اسلامی ایران.

ج: هدایا و کمک‌های مردمی، مؤسسات، سازمان‌ها و نهادهای داخل و خارج کشور.

د: صدقات، نذورات، زکوات، انفاقات، هبه و ثلث و موقوفاتی که به نام کمیته امداد امام^(ه) وقف می‌شود.

ه: درآمد حاصل از فعالیت‌های اقتصادی شرکت‌ها و مؤسسات وابسته براساس سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) و فروش اموال (منقول و غیرمنقول).

۱-۴. سند چشم‌انداز ۱۰ ساله کمیته امداد امام خمینی^(ه)

۱. برخوردار از متوسط رشد سالیانه ۲ درصد شاخص بهره‌وری کل سازمان و کاهش متوسط سالیانه ۴

درصدی هزینه تمام‌شده خدمات به نسبت سال پایه (بدون احتساب نرخ تورم سالانه)

۲. معتبرترین مرجع داده‌ای و دانشی در نظام خدمت به محرومین.

۳. مؤثرترین نهاد در جهت‌دهی به سیاست‌ها و برنامه‌های عرصه خدمت به محرومین.

۴. برخوردار از گسترده‌ترین، معتبرترین و کارآمدترین شبکه مردمی احسان و نیکوکاری در کشور، منطقه و جهان اسلام.
۵. برخوردار از میانگین رشد سالانه ۲۰ درصدی مشارکت‌های پایدار مردمی در برنامه‌های حمایت و توانمندسازی محرومین (بدون احتساب نرخ تورم سالانه).
۶. مرجع جذب و جلب و مدیریت و مصرف زکوات، صدقات، انفاقات، اعانات و درآمد موقوفاتی که به نام امداد امام وقف می‌شود.
۷. دستیافته به پوشش ۱۰۰٪ بسته خدمات توانمندسازی و کاهش دوره حمایت معیشتی به میزان حداکثر ۵ سال برای مددجویان واجد شرایط.
۸. الهام‌بخش در عرصه حاکمیت دینی در حل مسئله محرومین و مؤثر در تقویت همگرایی مردم و حکومت اسلامی.

۱-۵. بیانیه مأموریت کمیته امداد امام خمینی (ره)

کمیته امداد امام خمینی (ره) نهادی دینی، انقلابی، حاکمیتی، برخوردار از چند دهه تجربه، دانش روز و با رویکردی مردمی است که تحت نظارت عالیه مقام معظم ولایت مطلقه فقیه، همسو با بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و در راستای کمک به تحقق نظام آرمانی حقوق و تکالیف متقابل حکومت اسلامی و محرومین جامعه، عدالت اجتماعی و صیانت از حقوق محرومین و تقویت همبستگی‌های اجتماعی، در چارچوب اساسنامه از طریق زیر اقدام می‌نماید:

- استقرار و راهبری نظام ملی احسان و نیکوکاری و پیوند دادن ظرفیت‌های مردمی با دستگاه‌های موظف.
- شناسایی، پایش فقر، حمایت، توانمندسازی و ارتقای منزلت نیازمندان.
- دیده‌بانی و هوشمندی نظام خدمت به محرومین.
- ظرفیت‌سازی، سامان‌دهی، شبکه‌سازی و جهت‌دهی به مأموریت و مسئولیت‌های اجتماعی نهادهای حاکمیتی، دولتی، عمومی و بخش خصوصی و جبهه فعالان خدمت به محرومین اعم از مراکز نیکوکاری، خیریه‌ها، گروه‌های جهادی، تشکل‌های مردمی و آحاد مردم.
- اثرگذاری بر سیاست‌ها و قوانین مرتبط به نفع محرومین و کمک به رفع فقر و محرومیت.
- ترویج گفتمان احسان و نیکوکاری مبتنی بر سنت‌های حسنه اسلامی.

این اقدامات در عرصه‌های مختلف خدمات اجتماعی، اقتصادی، حمایتی، معیشتی، فرهنگی و حقوقی به محرومین در سطوح مختلف ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی به صورت مستقیم و غیرمستقیم ارائه می‌گردد.

۱- ۶. بیانیه ارزش‌های محوری حاکم بر کمیته امداد امام خمینی^(ره)

۱. خداباوری و توجه به جلب رضایت الهی و اقتداء به سیره معصومین^(ع) در خدمت به محرومین.
۲. بهره‌گیری از مشارکت همه جانبه مردم، خرد جمعی و مسئولیت‌پذیری جامعه در تحقق وظیفه حکومت اسلامی نسبت به محرومین.
۳. ارتقای فرهنگ خود کنترلی مبتنی بر وجدان کاری و تعهد و انضباط اداری و مالی و توسعه فرهنگ سبقت در خدمت خالصانه و بی‌منت با تاسی از تعالیم اسلامی.
۴. صیانت از کرامت مستضعفین و محرومین به عنوان ولی نعمتان انقلاب اسلامی با رویکرد نوآوری و شکوفایی استعدادها.
۵. ایجاد عدالت اجتماعی و رفع محرومیت در کشور.
۶. حاکمیت ارزش‌های بنیادین اسلامی و انقلابی و تبعیت از رهنمودهای ولی فقیه زمان در طراحی و برنامه‌ریزی حمایت از اقشار محروم.
۷. رویکرد خانواده‌محوری در طراحی برنامه‌های حمایت از اقشار محروم.
۸. تقویت بنیه دینی و ارزشی محرومان به عنوان سرمایه اجتماعی نظام و پرهیز از هر گونه ورود به فعالیت‌های جناحی.
۹. نیازمحوری و انعطاف‌پذیری در طراحی و ارائه خدمات کارآمد و جهادی با رویکرد توانمندسازی.

۱-۷. وضعیت موجود و اهم آمار عملکرد کمیته امداد امام خمینی (ره) در سال ۱۴۰۲

آمارهای جمعیتی جامعه هدف:

- جامعه هدف مددجویان، تعداد ۲،۳۵۹،۲۱۸ خانوار با جمعیتی معادل ۵،۰۰۴،۱۲۳ نفر (معادل ۵ درصد خانوار کشور).
- از این تعداد ۲،۲۶۰،۷۶۷ خانوار با جمعیتی معادل ۴،۶۶۹،۴۳۹ نفر معیشت بگیر هستند.
- از لحاظ تفکیک جنسیتی ۶۵ درصد مددجویان (۳،۲۴۴،۲۴۵ نفر) دختران و زنان و مابقی به تعداد نفر مردان هستند.
- از این تعداد خانوار ۱،۱۲۰،۱۸۰ خانوار ساکن در مناطق شهری (۴۸ درصد شهری) و ۱،۲۳۹،۰۴۳ خانوار ساکن مناطق روستایی (۵۲ درصد روستایی) هستند.
- از این تعداد ۱،۲۶۴،۲۶۹ خانوار با سرپرست زن و تعداد عائله ۱،۹۰۲،۷۷۵ نفری هستند (معادل ۳۸ درصد زنان سرپرست خانوار کشور).
- بعد خانوار در خانوار با سرپرست زن معادل ۱،۵ نفر و برای مردان ۲،۸ نفر است. بیش از ۶۵ درصد زنان سرپرست خانوار به تنهایی زندگی می کنند.
- جمعیت سالمند ۶۰ سال به بالا مورد حمایت امداد معادل ۱،۶۳۳،۲۳۵ نفر هستند (معادل ۲۰ درصد سالمندان کشور).
- میانگین سنی مددجویان ۴۵ سال است؛ این میزان برای زنان سرپرست خانوار ۵۹ سال و برای سالمندان ۷۵ سال است.
- ۴۰ درصد مددجویان به تنهایی زندگی می کنند؛ ۳۰ درصد خانوار مددجویان دو نفره؛ ۱۵ درصد در خانوارهای سه نفری و ۹ درصد خانوار چهار نفری و فقط ۶ درصد مددجویان در خانوارهای پرجمعیت بالای نفره زندگی می کنند.
- وضعیت تاهل سرپرستان خانوار؛ ۴۹ درصد متاهل، ۶ درصد مجرد و ۳۲ درصد به علت فوت و ۱۳ درصد به علت طلاق فاقد همسر هستند.
- بیش از ۷۵ درصد مددجویان مورد حمایت جز سه دهک پایین جامعه هستند.
- ۵۹ درصد خانوار دارای مسکن ملکی اند، ۱۳ درصد خانوارها دارای مسکن اجاره ای و ۲۶ درصد خانوارها در منازل سکونت رایگان وقفی و ورثه ای زندگی می کنند.

حوزه حمایت و سلامت خانواده:

- بیشترین دلایل علت حمایت از خانوار مددجویان به ترتیب درصد فوت شوهر، درصد سرپرست سالمند، درصد نیازمندان موضوع تبصره ۱۴، درصد فوت شوهر و
- حمایت از ۳۷ هزار خانوار زندانی با جمعیتی بالغ بر ۱۲۷ هزار نفر.
- حمایت از ۸۴ هزار نفر از مددجویان دارای بیماری خاص و صعب‌العلاج.
- کمک به رفع سوءتغذیه ۵۸ هزار مادر باردار و شیرده با ارائه بسته‌های غذایی.
- حمایت از ۱۲۴ هزار مددجو با پرداخت حق بیمه‌های اجتماعی.
- کمک به تامین مسکن ۱۲۲ هزار خانوار با پرداخت اجاره مسکن.
- کمک به ازدواج ۷۵،۰۴۳ مددجو در قالب تأمین مورد جهیزیه نوعروس، مورد جهیزیه ازدواج مجدد زنان سرپرست خانوار و مورد هدیه ازدواج پسران.
- تامین ۱۰۰،۲۵۳ قلم از لوازم ضروری زندگی در قالب تعداد یخچال، کولر آبی، بخاری گازی، دستگاه آبگرمکن و سایر اقلام (تلویزیون، فرش، جاروبرقی، اجاق گاز و...) با کمک خیرین و منابع دولتی بین مددجویان توزیع شده است.
- پرداخت وام‌های قرض‌الحسنه به‌منظور گشایش مشکلات کاری و زندگی مردم نیازمند از محل منبع صندوق امداد ولایت و هم‌افزایی با بانک‌ها، به تعداد ۲۶۹،۹۶۲ نفر و مبلغ ۵۲،۸۹۲ میلیارد ریال.

حوزه امور فرهنگی

- حمایت از ۸۰۱،۸۷۳ دانش‌آموز و ۴۶،۳۹۷ دانشجو و ۲،۴۰۹ طلبه در خانوار مددجویان.
- شناسایی و ارائه خدمات به تعداد ۱۰،۹۹۶ نفر نخبه و استعداد برتر.
- اعزام بیش از ۷۳ هزار مددجو مورد حمایت به اردوهای زیارتی در قالب شرکت در مراسم پیاده‌روی بزرگ اربعین حسینی و اردوهای سراسری.
- ارائه بیش از ۲۸۰ هزار خدمت مشاوره در قالب مشاوره فردی، مشاوره گروهی، تحصیلی، ازدواج، شغلی، خانوار زندانی و
- ارائه بیش از ۴۰۰ هزار نفر ساعت آموزش‌های آگاه‌سازی و مهارت‌های زندگی به جامعه هدف.

حوزه حقوقی و امور مجلس:

- معاضدت قضایی به ۳،۹۴۶ پرونده حقوقی مددجویی در ۶۹۰ میز خدمت با همکاری ۲،۱۱۳ وکیل نیکوکار.
- اجرای برنامه‌های آموزش حقوقی با حضور ۳۱،۰۰۴ مددجو.

حوزه اشتغال و خودکفایی:

- پرداخت ۲۵۴،۸۸۷ فقره تسهیلات اشتغال به ارزش ۲۸۴،۸۰۰ میلیارد ریال برای حمایت از طرح‌های اشتغال و خودکفایی.
- ایجاد ۲۴۷،۲۸۰ فرصت شغلی؛ شامل ۸،۷۸۴ فرصت شغلی از طریق کارآیابی و ۲۳۸،۴۹۶ فرصت شغلی در قالب طرح‌های اشتغال.
- ارائه آموزش‌های هدفمند کسب و کار به ۱۳۲،۸۳۹ نفر از مددجویان.
- نظارت بر ۵۳۷ هزار طرح اشتغال جاری در راستای حمایت و پایدارسازی مشاغل.

دفتر تامین مسکن و امور مهندسی ساختمان

- کمک به تأمین مسکن مددجویان با ۳۳،۸۶۳ خرید و احداث واحد مسکونی، احداث فضای جانبی (سرویس بهداشتی، حمام، لوله‌کشی گاز و...) برای ۳۸،۴۲۲ واحد و ارائه خدمت تعمیرات به ۴۳،۴۸۹ واحد.

حوزه توسعه مشارکت‌های مردمی

- درآمد صدقات (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۹،۲۵۰ میلیارد ریال
- درآمد طرح اکرام و محسنین (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۴۵،۷۰۵ میلیارد ریال (حمایت از بیش از ۵۱۳ هزار یتیم و فرزندان محسنین توسط ۱،۳ میلیون نفر حامی).
- درآمد طرح زکات (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۲۷،۰۸۳ میلیارد ریال.
- کمک‌های مبتنی بر نیاز (با مراکز نیکوکاری) به ارزش ۱۲۶،۰۲۴ میلیارد ریال.
- تعداد ۷،۷۵۴ مرکز نیکوکاری فعال و ارزش کمک‌های ارائه شده به میزان ۱۱۶،۶۸۳ میلیارد ریال.
- کل درآمد کمک‌های مردمی با احتساب مراکز نیکوکاری: ۲۰۸،۰۶۲ میلیارد ریال

تعاریف و مفاهیم آماری

۲-۱. تعریف مفاهیم کلیدی

مددجو: فرد نیازمندی است که به دلیل هم‌خوانی وضعیت عمومی وی با شرایط پذیرش مندرج در دستورالعمل‌های کمیته امداد امام^(ه) در یک بازه زمانی مشخص و متناسب با نیاز، از خدمات پیش‌بینی شده بهره‌مند شده است.

خانوار مددجو: مجموعه مددجویان و افرادی که هم‌خرج هستند، اقامتگاه و تغذیه مشترک دارند. خانوار مددجو می‌تواند یک نفره باشد.

سرپرست خانوار: عضوی از خانوار است که معمولاً مسئولیت تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد نحوه هزینه‌کردن درآمدهای خانوار را برعهده دارد. سرپرست خانوار لزوماً مسن‌ترین عضو خانوار نیست و می‌تواند زن یا مرد باشد. در خانوار یک نفره، تنها عضو خانوار، سرپرست خانوار محسوب می‌شود.

سالمند: به افراد ۶۰ ساله و بیشتر سالمند گفته می‌شود.

زن سرپرست خانوار: زنی است که مسئولیت تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد نحوه هزینه‌کردن درآمدهای خانوار را برعهده دارد.

خروج مددجویی: به خارج شدن مددجو از سیستم دریافت خدمات امداد امام^ه گفته می‌شود که به یکی از علل فوت، ازدواج و یا تأمین نیازهای مادی و معنوی مددجو بر اساس ضوابط و مقررات جاری امداد به گونه‌ای که مشمول تداوم خدمات امداد نشود، حادث می‌شود.

شناسایی نیازمند: فرایندی است که بر اساس شاخص‌های فقر در جغرافیای کشور و با به‌کارگیری ظرفیت‌های سازمان‌های ذی‌ربط و با رعایت اصل حرمت و کرامت خانواده‌ها به شناسایی مستمر خانواده‌ها و افراد نیازمند می‌پردازد.

پذیرش نیازمند: فرایندی است که طی آن بر مبنای ضوابط اجرایی امداد و رعایت اصول و کارافزارهای مددکاری اجتماعی، به بررسی و پاسخگویی نیازمندان شناسایی شده جهت دریافت خدمت از کمیته امداد امام^(ه) می‌پردازد.

برنامه رفع یا کاهش فقر مطلق (مددجویان موضوع تبصره ۱۴): به تسهیلاتی گفته می‌شود که به نیازمندان شناسایی شده از محل اعتبارات هدفمندی یارانه‌ها در قانون بودجه سالیانه کل کشور تعلق می‌گیرد.

کودک دچار سوء تغذیه: کودکان زیر ۵ سالی هستند که با توجه به شاخص تن‌سنجی توسط مراکز بهداشتی و درمانی به کمیته امداد امام (ره) معرفی می‌شوند.

مادر باردار و شیرده: به مادر باردار از ابتدای چهارماهگی بارداری تا پایان شش ماهگی کودک اطلاق می‌شود.

بیمه مکمل مددجویی: ارائه مساعدت به بیماران جهت تأمین بخشی از هزینه‌های درمانی شامل کلیه هزینه‌های مازاد بر تعرفه و خارج از بسته بیمه پایه.

بیمه اجتماعی: بیمه‌ای است که معمولاً توسط دولت ارائه می‌شود و هدف از آن ایجاد حداقل پوشش بیمه‌ای برای تمام یا اقشاری از جامعه در مواجهه با مخاطرات دوران بزنشستگی، بازماندگی، از کارافتادگی، بیکاری و امثالهم می‌باشد.

مشمول طرح‌های اشتغال و خودکفایی از محل کد ۹۹۴: افرادی هستند که پرداخت حق بیمه آن‌ها بصورت ۱۰۰٪ توسط شخص بیمه شده یا کمیته امداد امام (ره) صورت می‌پذیرد. همچنین وفق توافقات فیما بین افرادی که از مورخ ۸۸/۱/۱ به بعد به هر نحو نزد سازمان تأمین اجتماعی سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، در این گروه قرار خواهند گرفت.

مشمول طرح‌های اشتغال و خودکفایی شهری و روستایی و زنان سرپرست خانوار شهری از محل بند (ب) ماده ۱۱ آئین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون هدفمندسازی یارانه‌ها: افرادی هستند که پرداخت قسمتی از حق بیمه آنها (۵۵٫۵٪ حداقل حقوق و دستمزد سالانه بر مبنای ۱۸٪) از محل معافیت اعتبارات حاصل از هدفمندسازی یارانه‌ها صورت گرفته و مابقی توسط بیمه شده یا کمیته امداد امام (ره) تا زمانیکه تحت پوشش این نهاد باشند، پرداخت می‌شود. پس از خروج از پوشش این نهاد، بیمه شده ضمن احراز شرایط مقرر در سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند نسبت به واریز کامل حق بیمه اقدام نماید. ضمناً نیابستی هیچ گونه سابقه پرداخت حق بیمه پس از ۸۸/۱/۱ داشته باشند.

توانمندسازی: مجموعه‌ای از مداخلات حرفه‌ای و تخصصی هدفمند است که با توان‌سنجی آغاز و با تاکید بر رویکرد اجتماع محور و خانواده محور با مشارکت ذی‌نفعان طی زمان‌بندی مشخص موجب بهبود وضعیت زندگی جامعه هدف شده به‌طوری که نیازمند دریافت حمایت نباشند و از چرخه خدمات حمایتی خارج شوند.

مجتمع فرهنگی - تربیتی: مجموعه‌ای است که در آن خدمات فرهنگی به مددجویان ارائه می‌شود.

مجتمع فرهنگی شبانه‌روزی: مجموعه‌ای است که در آن علاوه بر ارائه خدمات فرهنگی، خدمات اسکان شبانه‌روزی برای دانش‌آموزان نیز ارائه می‌شود.

اردوی مددجویی: سفر گروهی است که با اهداف مشخص (زیارت، تفریح، کسب دانایی و...) و تحت هدایت و نظارت مربیان با اخذ مجوز از مراجع ذی‌صلاح کمیته امداد امام^(ه) و به صورت درون استانی، منطقه‌ای و کشوری برای مددجویان برگزار می‌شود.

آموزش مددجو: مجموعه فعالیت‌ها و اقداماتی است که با هدف ارتقا و یا اصلاح سطح بینش، دانش و مهارت مددجو و بر اساس نیازسنجی صورت گرفته انجام می‌شود.

دانش‌آموز خانوار مددجو: دانش‌آموزی است که سرپرست آن دارای پرونده مددجویی (کد مددجویی) فعال باشد.

دانش‌آموز بهره‌مند از خدمات: آن گروه از دانش‌آموزان عضو خانوار مددجو که از خدمات کمیته امداد امام^(ه) بهره‌مند شده‌اند.

دانشجوی خانوار مددجو: دانشجویی است که سرپرست آن دارای پرونده مددجویی (کد مددجویی) فعال باشد.

دانشجوی بهره‌مند از خدمات: آن گروه از دانشجویان عضو خانوار مددجو که از خدمات کمیته امداد امام^(ه) بهره‌مند شده‌اند.

مشاوره مددجویی: فرایند تخصصی و حرفه‌ای روانشناختی بین مراجع و مشاور، با هدف بهبود وضعیت روحی-روانی مراجع که از طریق آن مشاور به مراجع کمک می‌کند ضمن آگاهی از شخصیت خود، به جستجوی راه حل برای مشکلاتش باشد و بتواند تصمیم مناسب و معقولی اتخاذ کند.

راهنمایی: فعالیتی است با هدف پیشگیری از مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، روانی و رفتاری که در خلال آن مشاور تلاش می‌کند مراجع را برای استفاده بهینه و موثر از ظرفیت‌ها و منابع فردی، سازمانی و محیطی راهنمایی کند.

طرح اشتغال خودکفایی: طرح اشتغالی است که ظرفیت درآمدزایی بالاتر از حداقل حقوق مصوب قانون کار را طی یک دوره زمانی معین برای مددجوی مورد حمایت کمیته امداد امام^{۹۰} فراهم نماید.

طرح اشتغال کارانگیزی: طرح اشتغالی است با درآمد محدود که به منظور ارتقاء روحیه و امید به زندگی برای مددجویانی که از مشکلات جسمی یا روحی رنج برده و یا کم‌توان هستند، اجرا می‌شود.

طرح اشتغال توان‌افزایی: طرح اشتغالی است که در قالب مشاغل خرد و کوچک قابل اجرا بوده، منجر به بهبود سطح معیشت خانواده مددجو شده و افزایش توان ایشان را برای خودکفایی و خروج از حمایت فراهم نماید.

طرح اشتغال کارفرمایی: فرایند به‌کارگیری قانونی مددجویان متقاضی و مستعد اشتغال توسط کارفرمایان است که در ازای پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه به کارفرما صورت می‌گیرد.

مجری طرح اشتغال: مددجویی که با دریافت خدمات اشتغال از امداد امام^{۹۰} به اجرای یکی از طرح‌های اشتغال کمیته امداد امام^{۹۰} مبادرت می‌ورزد.

فضای خودکفایی: مکانی است که برای مددجو متناسب با نوع طرح اشتغال به مددجو اختصاص داده شده تا زمینه اجرای آن طرح برای وی فراهم شود.

حق الزحمه کاریابی: مبلغی است که به دفاتر یا موسسات کاریابی یا کارفرمایان در قبال به‌کارگماري مددجویان بر اساس ضوابط تعیین‌شده این نهاد، پرداخت می‌شود.

مشوق حق بیمه سهم کارفرما: مبلغی است که به عنوان بخشی از حق بیمه سهم کارفرما به منظور ایجاد انگیزه در کارفرمایان برای به کارگیری مددجویان مستعد اشتغال به کارفرمایان پرداخت می‌گردد.

خودکفایی مددجو: وضعیتی است که به واسطه اشتغال مددجو منجر به کسب درآمد ماهیانه برابر حداقل حقوق مصوب شورای عالی کار می‌شود.

آموزش کسب و کار: آموزشی است که به منظور آماده سازی متقاضی اشتغال برای انجام یک حرفه خاص یا احراز یک شغل ارائه می‌شود.

آموزش مقدماتی اشتغال: آموزشی است که متناسب با گروه‌های مختلف جامعه مددجویی تدوین و موجب توسعه فرهنگ کارآفرینی، ایجاد نگرش کارآفرینانه و ارتقای مهارت‌های عمومی مددجویان در حوزه کسب و کار می‌شود.

آموزش مهارت‌آموزی اشتغال: آموزشی است که به منظور ایجاد مهارت و توانایی برای احراز شغل و یا افزایش مهارت اولیه ارائه می‌گردد.

آموزش پایدارسازی و توسعه کسب و کار: آموزشی است که به منظور ارتقای سطح دانش فنی و افزایش بازدهی مددجوی دریافت‌کننده خدمات اشتغال از طریق آشنایی با نوآوری‌های علمی، تجربی و یا ارتقای دانش و تجربه وی در زمینه شغلی ارائه می‌شود.

راهبر شغلی: به کارآفرینی حرفه‌ای گفته می‌شود که در یک زمینه شغلی خاص دارای تجربه و سابقه موفق بوده و بر تمام حلقه‌های زنجیره ارزش آن تسلط دارد و در قالب الگوی راهبری شغلی به ایجاد اشتغال برای مددجویان مستعد اشتغال اقدام می‌نماید.

جهادگر کارآفرین: فرد داوطلبی است که با انگیزه جهادی و انقلابی و در فرایندی مشخص انتخاب شده و با حوزه اشتغال امداد امام^۹ به مدت حداقل ۵ ساعت در طول هفته همکاری می‌نمایند.

ساختمان اداری: تمامی املاکی که دارای کاربری اداری بوده و در حال حاضر برای امور اداری استفاده می‌شود و صرفاً شامل ساختمان‌های دفتر مرکزی و ادارات کل استان‌ها می‌شود.

ساختمان حمایتی: تمامی املاکی که در راستای تحقق مأموریت‌های اصلی توسط امداد مورد استفاده و بهره‌برداری می‌باشد از قبیل اداره، خوابگاه، اردوگاه، کانون فرهنگی و آموزشگاه.

ساختمان نیمه تمام (در جریان): ساختمانی که عملیات ساختمانی آن بر اساس نقشه‌های پروژه به اتمام نرسیده و آماده بهره‌برداری نمی‌باشد.

ساختمان تکمیل شده: ساختمانی است که کلیه کارهای ساختمانی آن بر اساس نقشه‌های پروژه به اتمام رسیده و قابل بهره‌برداری می‌باشد.

تعمیر کلی ساختمان: تعمیراتی است که به منظور رفع نواقص اساسی ساختمان‌های حمایتی - اداری و مسکن مددجویی و احیاء مجدد قسمت‌های اصلی مستهلک ساختمان انجام و در نهایت سبب افزایش ارزش افزوده ساختمان می‌گردد. مانند اجرای مجدد کل یا بخش زیادی از عایق‌بام، تعویض قطعات اصلی موتورخانه، نقاشی مجدد ساختمان، تعویض کل یا بخش زیادی از کف‌سازی ساختمان، تخریب و اجرای مجدد تیغه‌های داخلی ساختمان، اجرای پارتیشن‌بندی، نوسازی نمای ساختمان یا دیوار محوطه بدلیل فرسودگی، اجرای سیستم لوله‌کشی جدید و

تعمیر جزئی ساختمان: تعمیراتی است که به طور مستمر برای نگهداری و رفع نواقص و معایب جزئی ساختمان‌های حمایتی - اداری و مسکن مددجویی انجام می‌گردد. مانند تعمیر شیرآلات، لکه‌گیری عایق‌بام یا نازک‌کاری، تعویض یا تعمیر یراق‌آلات درب و پنجره، تعویض شیشه‌ی پنجره، تعویض کلید و پریز، سرویس سالیانه موتورخانه بدون تعویض قطعات و

میز خدمت حقوقی: فعالیتی است با اهداف ارائه مشاوره حقوقی به مددجویان، تسهیل ارائه خدمات حقوقی به مددجویان، ارتقای سطح آگاهی حقوقی مددجویان، احقاق حق و جلوگیری از پایمال شدن حقوق مددجویان و کمک به فرآیند دادرسی ایشان.

مشترک صدقات: خیریه‌ای است که کمک‌های خود را به نیت صدقه و از طریق صندوق‌های صدقات (کوچک، بزرگ معابر و اماکن) و همچنین اشتراک‌های الکترونیکی پرداخت می‌نماید.

طرح صدقات: مجموعه مساعدت‌ها و کمک‌های خیرین است که از طریق انواع صندوق‌های صدقات و سایر روش‌ها و بسترهای نوین در راستای رفع سبب نیازمندی خانوارهای محروم دریافت می‌گردد.

کمک‌های مردمی: کمک‌های نقدی و غیرنقدی است که توسط خیرین حقیقی یا حقوقی در قالب سرفصل‌های خدمت‌رسانی امداد انجام می‌شود.

کمک‌های غیرمستقیم حامیان و خیرین: کمک‌هایی است که حامیان و خیرین، (واریز وجوه و تحویل کالا و اموال) با واسطه امداد نسبت به کمک به محرومین اقدام می‌نمایند.

کمک‌های مستقیم حامیان و خیرین: کمک‌هایی است که حامیان و خیرین، وجوه نقد و کالا را مستقیماً با معرفی کمیته امداد در اختیار مددجویان قرار می‌دهند.

مرکز نیکوکاری: تشکل مردمی مستقل (اشخاص حقیقی یا حقوقی) است که با کسب مجوز از کمیته امداد امام^{۹۰} و به صورت داوطلبانه به منظور جذب کمک‌های مردمی و ارائه خدمات به نیازمندان در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران و با نظارت عالی کمیته امداد امام^{۹۰} در سطح جغرافیایی مشخص فعالیت می‌نماید.

مرکز نیکوکاری کارآفرینی: مرکز نیکوکاری تخصصی است که به‌عنوان تسهیلگر ایجاد اشتغال برای محرومین و نیازمندان مستعد محدوده جغرافیایی خود فعالیت می‌نماید.

زکات: زکات در اصطلاح فقهی به مقدار معینی از اموال خاص انسان که به شرط رسیدن به حدنصاب باید در موارد مشخص خود مصرف شود، گفته می‌شود. زکات در نه مورد واجب می‌شود: گندم، جو، خرما، انگور (کشمش)، طلا، نقره، گوسفند، گاو و شتر و همچنین سایر غلات (غیر از گندم، جو، خرما و کشمش) نیز زکات آن مستحب است.

زکات فطریه: مبلغی است که در طول یا پس از پایان ماه مبارک رمضان در قالب زکات فطریه بر اساس تعیین ولی فقیه یا نماینده وی بر اساس شاخص‌های تعیین شده شرع مقدس، توسط کمیته امداد امام^{۹۰} و سایر مبادی به تفکیک افراد عام یا سادات جمع‌آوری می‌شود.

کفاره: کفاره در شرع مقدس جریمه‌ای است که در ازای انجام برخی کارهای حرام یا ترک بعضی واجبات باید پرداخت گردد. آزادکردن بنده، اطعام یا پوشاندن فقیر، روزه گرفتن و قربانی از مهمترین کفارات هستند.

مؤدی زکات: خیری است که براساس شرع، زکات به وی تعلق گرفته و آن را به صورت نقدی، غیرنقدی (بخشی از مال مشمول حکم زکات) یا ترکیبی از هر دو روش پرداخت می‌نماید.

طرح اکرام: طرحی است که از نیمه دوم سال ۱۳۷۸ با هدف حمایت مادی و معنوی حامیان محترم از فرزندان یتیم و محسنین (غیر ایتام) تحت حمایت کمیته امداد امام (ره) جهت تأمین نیازمندی‌های آنان در زمینه‌های معیشتی، تحصیلی، درمان و ... اجرا گردیده است.

حامی: خیری است که حمایت مادی و معنوی از یک یا چند یتیم یا فرزند محسنین را برعهده داشته و حداقل در یک سال گذشته دارای یک پرداخت باشد.

فرزندان محسنین: به افراد زیر ۱۸ سال سن که غیر یتیم بوده و مطابق با دستورالعمل‌های امداد امام (ره) نیازمند حمایت بوده و مددجوی کمیته امداد امام (ره) باشند، گفته می‌شود.

ایتام: به افراد زیر ۱۸ سال سن که پدر وی فوت کرده است، یتیم می‌گویند.

روش‌های نوین: مجموعه روش‌های که شامل پرداخت الکترونیکی به حساب‌های امداد از قبیل پرداخت از طریق لینک، QR، USSD و موارد مشابه باشد.

امور حمایتی محرومین و زدودن فقر

۳- ۱. امور حمایتی محرومین و زدودن فقر

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّوَالِدَيْنِ - وَالْأَقْرَبِينَ وََالْيَتَامَى وَ الْمَسَاكِينِ وَ ابْنِ السَّبِيلِ وَ مَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ.

(ای پیغمبر) از تو سؤال می‌کنند در راه خدا چه انفاق کنیم؟ بگو هر چه از مال خود انفاق کنید درباره پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و مستمندان و در راه ماندگان رواست و هر کار خیری می‌کنید خداوند از آن آگاه است. (سوره بقره، آیه ۲۱۵)

فقر از مهم‌ترین مسائل و دردهای جوامع بشری است و قسمت بزرگی از تلاش‌های انسان و جوامع و مکتب‌ها در مبارزه با این مشکل خلاصه می‌شود، علیرغم پیشرفت‌هایی که در بیشتر شئون نصیب انسان گشته، هنوز آمار افراد فقیر و تنگدست که در تأمین معاش خود درمانده‌اند بالاست و سیستم‌های اقتصادی حاکم بر کشورها در حل این مشکل سخت درمانده‌اند.

اسلام که دینی مبتنی بر ایدئولوژی الهی و بینش توحیدی است به این مسئله اندیشیده و راه‌حلی را ارائه داده است. در این ارتباط رسیدگی و مراقبت از بیماران، معلولان، از کارافتادگان، اسیران، یتام، زنان بی‌سرپرست، سالمندان، در راه‌ماندگان، مصیبت‌زده‌گان، آسیب‌دیدگان، مستمندان و محرومان را مطرح و از جمله وظایف حکومت اسلامی و امت مسلمان قلمداد نموده است.

کمیته امداد امام خمینی^(ه) به عنوان نهادی جوشیده از بطن انقلاب شکوهمند اسلامی و با الهام از تعالیم تعالی بخش شرع مقدس، تولیت و رسیدگی به مسائل و مشکلات مددجویان و محرومان در تمامی زمینه‌های ممکن را در رأس برنامه‌ها و اقدامات خود قرار داده است.

در این فصل اطلاعات مختصری از وضعیت خانوارها و نفقات مددجو و عملکرد برنامه‌های امور حمایتی مانند کمک به تأمین سلامت نیازمندان، برنامه امنیت تغذیه و ... ارائه گردیده است.

لازم به ذکر است با عنایت به استقرار کامل سامانه‌ها و امکان رصد اطلاعات افراد بهره‌مند از خدمات در سال ۱۴۰۲؛ آمارها بر اساس مددجویان فعال (کمک معیشت‌بگیر و تک/چند خدمتی) در سامانه مذکور گزارش می‌گردد.

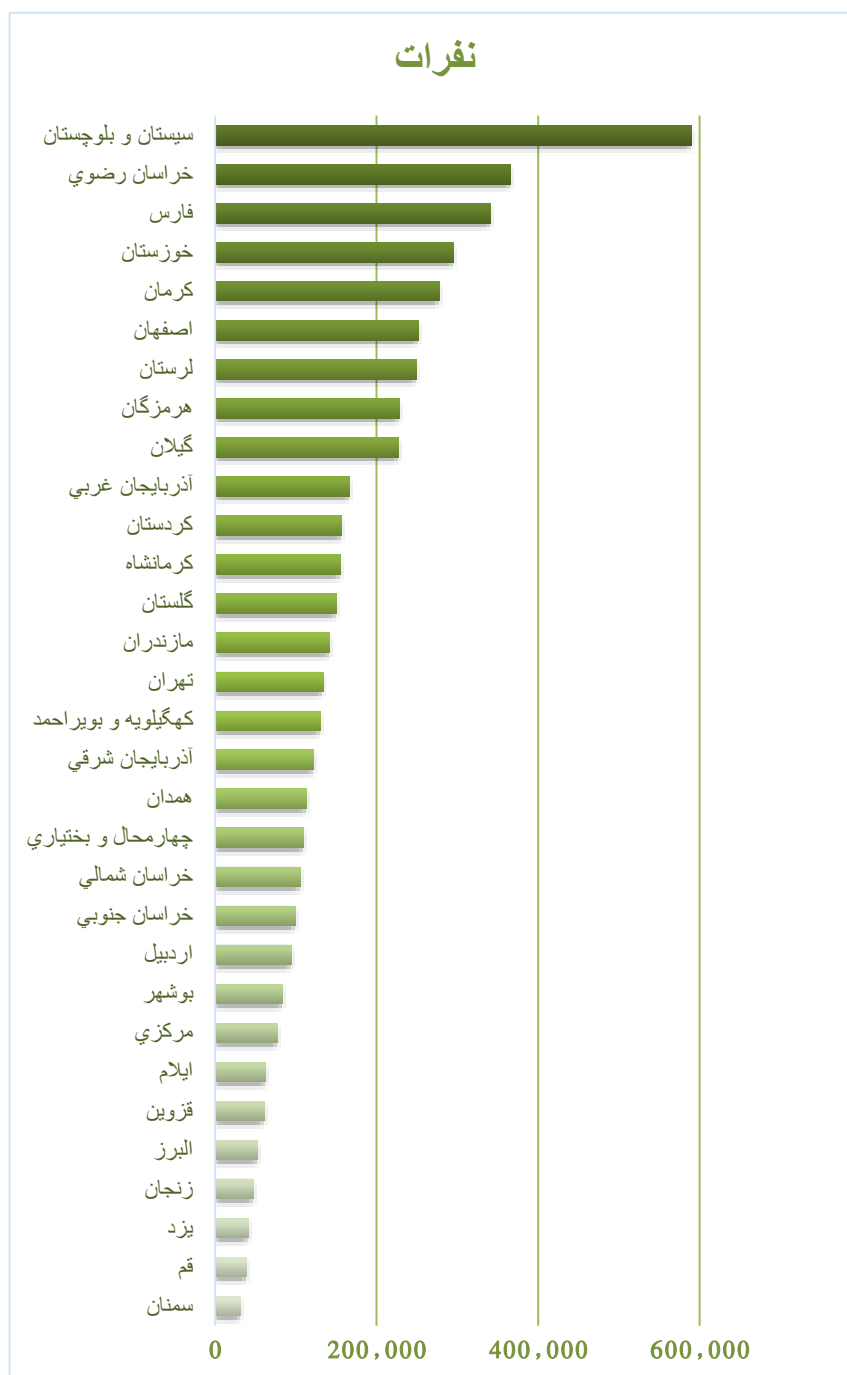
جدول ۳-۴. تعداد خانوار مددجو

نام استان	معیشت‌بگیر	تک/چند خدمتی	جمع کل
آذربایجان شرقی	۶۵,۱۵۳	۱,۶۸۳	۶۶,۸۳۶
آذربایجان غربی	۸۱,۸۰۴	۵,۲۵۹	۸۷,۰۶۳
اردبیل	۴۴,۱۶۸	۱,۱۳۰	۴۵,۲۹۸
اصفهان	۱۱۹,۹۷۰	۴,۱۹۶	۱۲۴,۱۶۶
البرز	۲۹,۵۹۴	۳۹۲	۲۹,۹۸۶
ایلام	۲۵,۵۸۱	۲,۰۹۶	۲۷,۶۷۷
بوشهر	۳۶,۴۹۳	۳,۸۸۷	۴۰,۳۸۰
تهران	۷۳,۸۲۰	۳,۷۷۱	۷۶,۵۹۱
چهارمحال و بختیاری	۴۳,۹۱۰	۱,۸۷۸	۴۵,۷۸۸
خراسان جنوبی	۳۹,۳۵۵	۳,۵۱۶	۴۲,۸۷۱
خراسان رضوی	۱۸۶,۲۹۷	۷,۴۰۶	۱۹۳,۷۰۳
خراسان شمالی	۵۱,۲۰۴	۱,۷۴۵	۵۲,۹۴۹
خوزستان	۱۲۰,۹۹۶	۳,۹۵۶	۱۲۴,۹۵۲
زنجان	۲۴,۳۳۳	۱,۶۵۲	۲۵,۹۸۵
سمنان	۱۳,۴۶۹	۱,۲۵۳	۱۴,۷۲۲
سیستان و بلوچستان	۱۹۱,۴۵۱	۶,۹۱۳	۱۹۸,۳۶۴
فارس	۱۶۵,۴۳۳	۵,۳۷۵	۱۷۰,۸۰۸
قزوین	۳۰,۰۳۲	۲,۸۶۳	۳۲,۸۹۵
قم	۲۰,۲۵۰	۱,۳۷۶	۲۱,۶۲۶
کردستان	۷۱,۱۶۹	۳,۲۷۱	۷۴,۴۴۰
کرمان	۱۱۲,۵۵۴	۳,۶۱۹	۱۱۶,۱۷۳
کرمانشاه	۷۵,۸۸۰	۲,۴۶۳	۷۸,۳۴۳
کهگیلویه و بویراحمد	۴۸,۰۷۹	۱,۴۹۱	۴۹,۵۷۰
گلستان	۷۸,۲۳۴	۳,۹۱۵	۸۲,۱۴۹
گیلان	۱۲۷,۲۰۰	۲,۹۵۴	۱۳۰,۱۵۴
لرستان	۱۰۵,۴۰۳	۳,۸۱۹	۱۰۹,۲۲۲
مازندران	۷۶,۱۳۴	۴,۲۳۹	۸۰,۳۷۳
مرکزی	۴۰,۲۷۵	۳,۰۳۲	۴۳,۳۰۷
هرمزگان	۹۰,۰۴۶	۲,۲۷۱	۹۲,۳۱۷
همدان	۵۴,۴۵۴	۴,۹۷۶	۵۹,۴۳۰
یزد	۱۹,۰۳۰	۲,۰۵۰	۲۱,۰۸۰
کل کشور	۲,۲۶۰,۷۷۱	۹۸,۴۴۷	۲,۳۵۹,۲۱۸

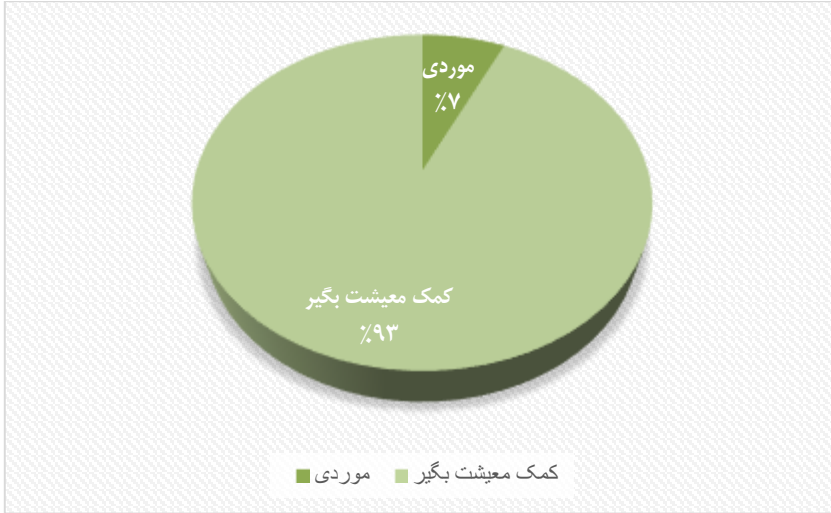
جدول ۳-۵ تعداد نفقات مددجو

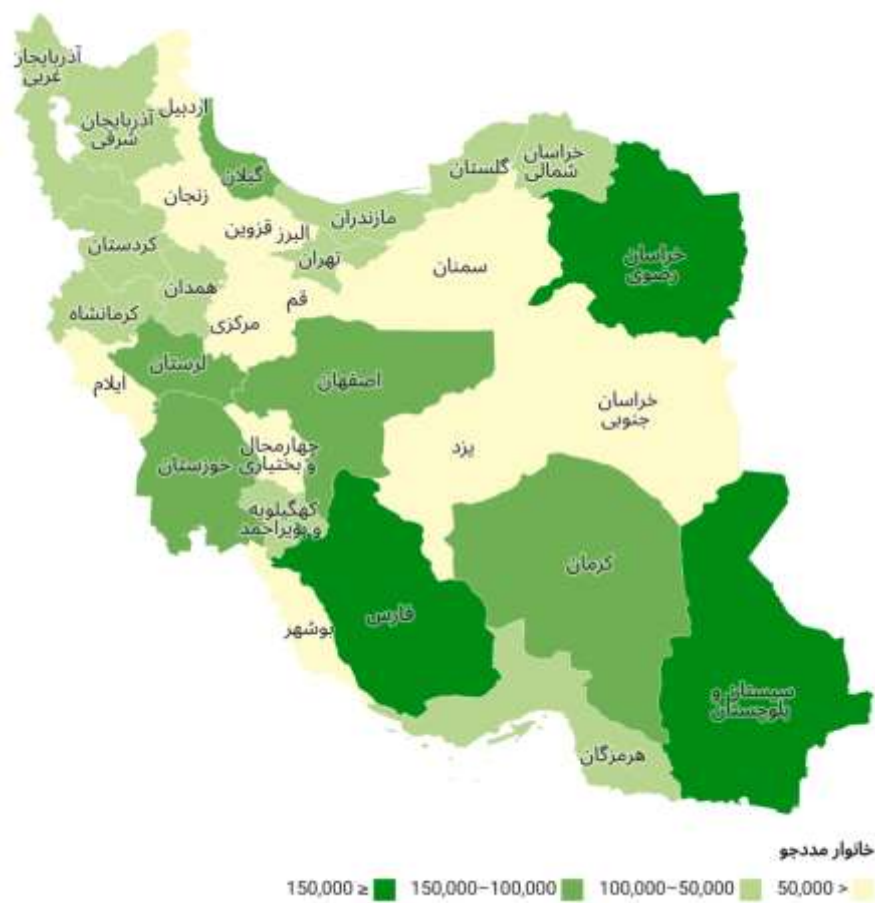
نام استان	معیشت بگیر	تک/چند خدمتی	جمع کل
آذربایجان شرقی	۱۱۶,۳۶۵	۵,۵۹۴	۱۲۱,۹۵۹
آذربایجان غربی	۱۵۲,۴۶۷	۱۴,۳۹۰	۱۶۶,۸۵۷
اردبیل	۸۹,۹۴۶	۴,۶۶۹	۹۴,۶۱۵
اصفهان	۲۳۶,۱۵۸	۱۶,۱۵۰	۲۵۲,۳۰۸
البرز	۵۰,۱۳۴	۲,۱۱۶	۵۲,۲۵۰
ایلام	۵۶,۹۸۹	۵,۲۵۷	۶۲,۲۴۶
بوشهر	۷۵,۵۳۳	۸,۶۳۶	۸۴,۱۶۹
تهران	۱۲۳,۳۱۹	۱۰,۴۴۹	۱۳۳,۷۶۸
چهارمحال و بختیاری	۱۰۱,۷۰۱	۷,۴۴۹	۱۰۹,۱۵۰
خراسان جنوبی	۸۷,۷۸۰	۱۲,۱۱۹	۹۹,۸۹۹
خراسان رضوی	۳۴۲,۹۵۸	۲۳,۴۲۳	۳۶۶,۳۸۱
خراسان شمالی	۹۹,۹۸۵	۵,۳۵۸	۱۰۵,۳۴۳
خوزستان	۲۸۰,۶۳۳	۱۴,۵۴۴	۲۹۵,۱۷۷
زنجان	۴۳,۰۲۹	۴,۱۵۴	۴۷,۱۸۳
سمنان	۲۷,۰۴۹	۳,۷۲۷	۳۰,۷۷۶
سیستان و بلوچستان	۵۴۵,۰۲۴	۴۵,۰۴۱	۵۹۰,۰۶۵
فارس	۳۲۲,۲۷۶	۱۹,۰۳۵	۳۴۱,۳۱۱
قزوین	۵۵,۱۳۶	۵,۶۸۲	۶۰,۸۱۸
قم	۳۵,۴۷۵	۳,۷۱۰	۳۹,۱۸۵
کردستان	۱۴۶,۹۵۳	۱۰,۱۲۶	۱۵۷,۰۷۹
کرمان	۲۶۲,۲۷۶	۱۶,۲۵۵	۲۷۸,۵۳۱
کرمانشاه	۱۴۸,۲۱۴	۷,۵۹۵	۱۵۵,۸۰۹
کهگیلویه و بویراحمد	۱۲۰,۳۶۵	۱۰,۲۲۴	۱۳۰,۵۸۹
گلستان	۱۴۰,۰۸۸	۱۰,۴۵۵	۱۵۰,۵۴۳
گیلان	۲۱۹,۰۶۷	۸,۱۰۳	۲۲۷,۱۷۰
لرستان	۲۳۶,۳۶۶	۱۲,۵۵۲	۲۴۸,۹۱۸
مازندران	۱۳۰,۵۷۲	۱۰,۸۵۹	۱۴۱,۴۳۱
مرکزی	۶۹,۹۷۴	۷,۲۲۱	۷۷,۱۹۵
هرمزگان	۲۱۷,۳۵۰	۱۱,۳۳۱	۲۲۸,۶۸۱
همدان	۱۰۱,۶۳۰	۱۱,۲۸۷	۱۱۲,۹۱۷
یزد	۳۴,۶۲۷	۷,۱۷۳	۴۱,۸۰۰
کل کشور	۴,۶۶۹,۴۳۹	۳۳۴,۶۸۴	۵,۰۰۴,۱۲۳

نمودار ۳-۵ تعداد نفرات مددجو به تفکیک استان

نمودار ۳-۶. درصد نفقات مددجو

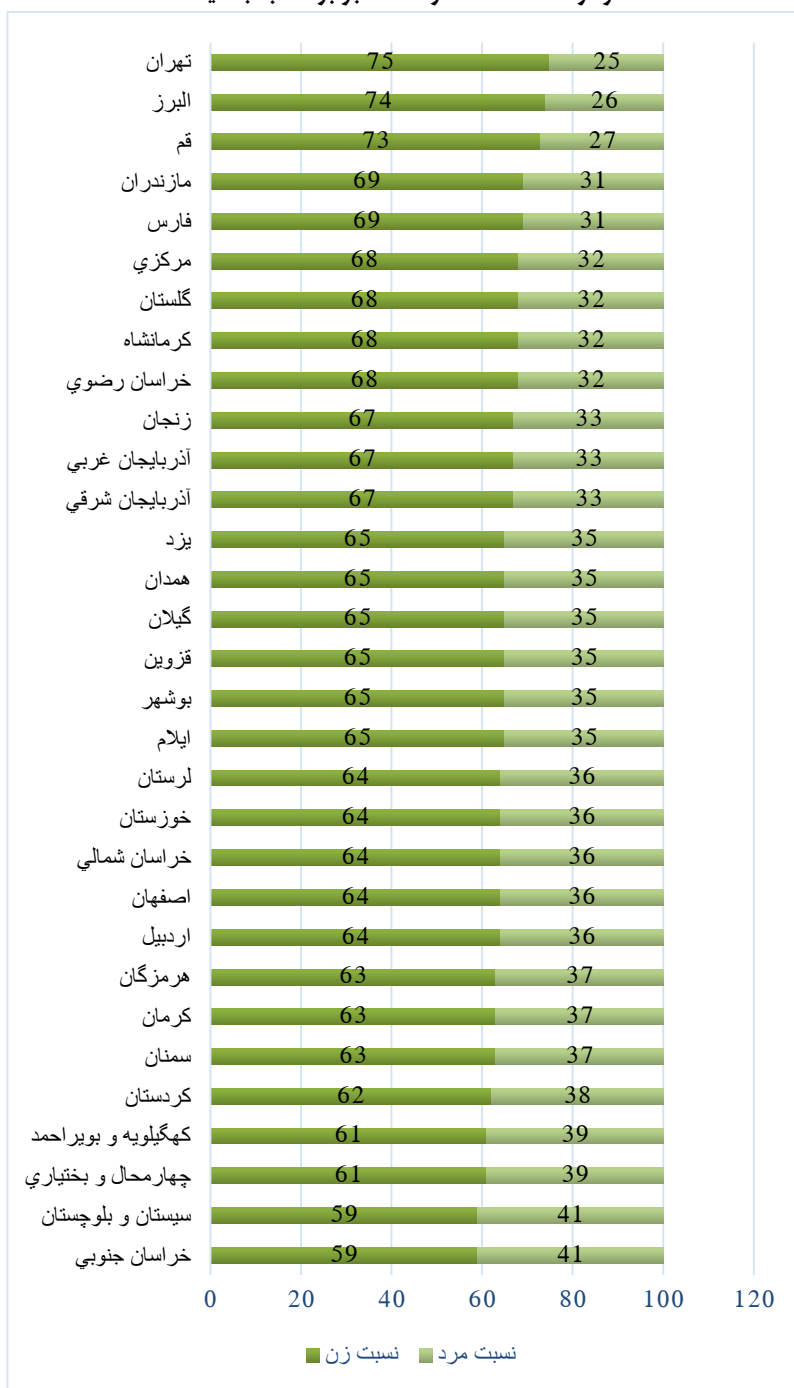

اطلاع نگاشت ۳-۱. توزیع نسبی خانوار مددجویی

جدول ۳-۶. تعداد نفرات مددجو برحسب جنسیت

نام استان		زن		مرد	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد
آذربایجان شرقی		۸۱,۳۲۹	۶۷٪	۴۰,۶۳۰	۳۳٪
آذربایجان غربی		۱۱۱,۰۴۲	۶۷٪	۵۵,۸۱۵	۳۳٪
اردبیل		۶۰,۶۳۶	۶۴٪	۳۳,۹۷۹	۳۶٪
اصفهان		۱۶۲,۴۵۷	۶۴٪	۸۹,۸۵۱	۳۶٪
البرز		۳۸,۵۹۶	۷۴٪	۱۳,۶۵۴	۲۶٪
ایلام		۴۰,۱۹۶	۶۵٪	۲۲,۰۵۰	۳۵٪
بوشهر		۵۴,۵۷۱	۶۵٪	۲۹,۵۹۸	۳۵٪
تهران		۱۰۰,۱۷۸	۷۵٪	۳۳,۵۹۰	۲۵٪
چهارمحال و بختیاری		۶۶,۵۱۳	۶۱٪	۴۲,۶۳۷	۳۹٪
خراسان جنوبی		۵۹,۲۵۷	۵۹٪	۴۰,۶۴۲	۴۱٪
خراسان رضوی		۲۴۸,۳۳۸	۶۸٪	۱۱۸,۰۴۳	۳۲٪
خراسان شمالی		۶۷,۲۱۷	۶۴٪	۳۸,۱۲۶	۳۶٪
خوزستان		۱۸۹,۴۱۸	۶۴٪	۱۰۵,۷۵۹	۳۶٪
زنجان		۳۱,۵۵۵	۶۷٪	۱۵,۶۲۸	۳۳٪
سمنان		۱۹,۵۰۹	۶۳٪	۱۱,۲۶۷	۳۷٪
سیستان و بلوچستان		۳۴۵,۸۳۶	۵۹٪	۲۴۴,۲۲۹	۴۱٪
فارس		۲۳۶,۳۳۸	۶۹٪	۱۰۴,۹۷۳	۳۱٪
قزوین		۳۹,۲۷۷	۶۵٪	۲۱,۵۴۱	۳۵٪
قم		۲۸,۴۵۷	۷۳٪	۱۰,۷۲۸	۲۷٪
کردستان		۹۷,۵۳۱	۶۲٪	۵۹,۵۴۸	۳۸٪
کرمان		۱۷۵,۱۸۳	۶۳٪	۱۰۳,۳۴۸	۳۷٪
کرمانشاه		۱۰۶,۷۱۹	۶۸٪	۴۹,۰۹۰	۳۲٪
کهگیلویه و بویراحمد		۷۹,۳۱۳	۶۱٪	۵۱,۲۷۶	۳۹٪
گلستان		۱۰۲,۸۹۹	۶۸٪	۴۷,۶۴۴	۳۲٪
گیلان		۱۴۷,۹۴۶	۶۵٪	۷۹,۲۲۴	۳۵٪
لرستان		۱۵۸,۷۵۹	۶۴٪	۹۰,۱۵۹	۳۶٪
مازندران		۹۷,۰۶۷	۶۹٪	۴۴,۳۶۴	۳۱٪
مرکزی		۵۲,۸۴۳	۶۸٪	۲۴,۳۵۲	۳۲٪
هرمزگان		۱۴۴,۵۰۸	۶۳٪	۸۴,۱۷۳	۳۷٪
همدان		۷۳,۶۹۱	۶۵٪	۳۹,۲۲۶	۳۵٪
یزد		۲۷,۰۶۶	۶۵٪	۱۴,۷۳۴	۳۵٪
کل کشور		۳,۲۴۴,۲۴۵	۶۵٪	۱,۷۵۹,۸۷۸	۳۵٪

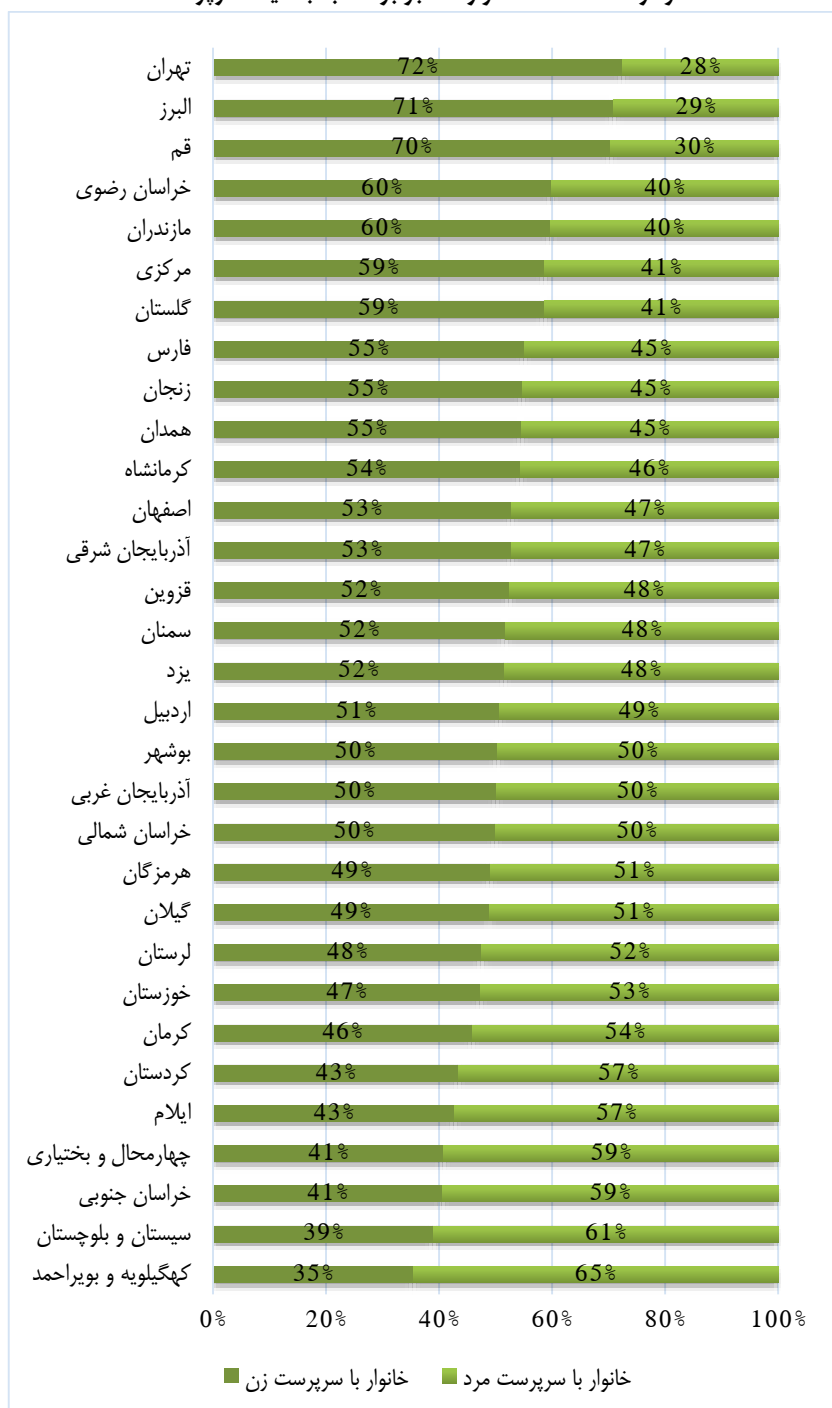
نمودار ۳-۷. تعداد نفرات مددجو بر حسب جنسیت

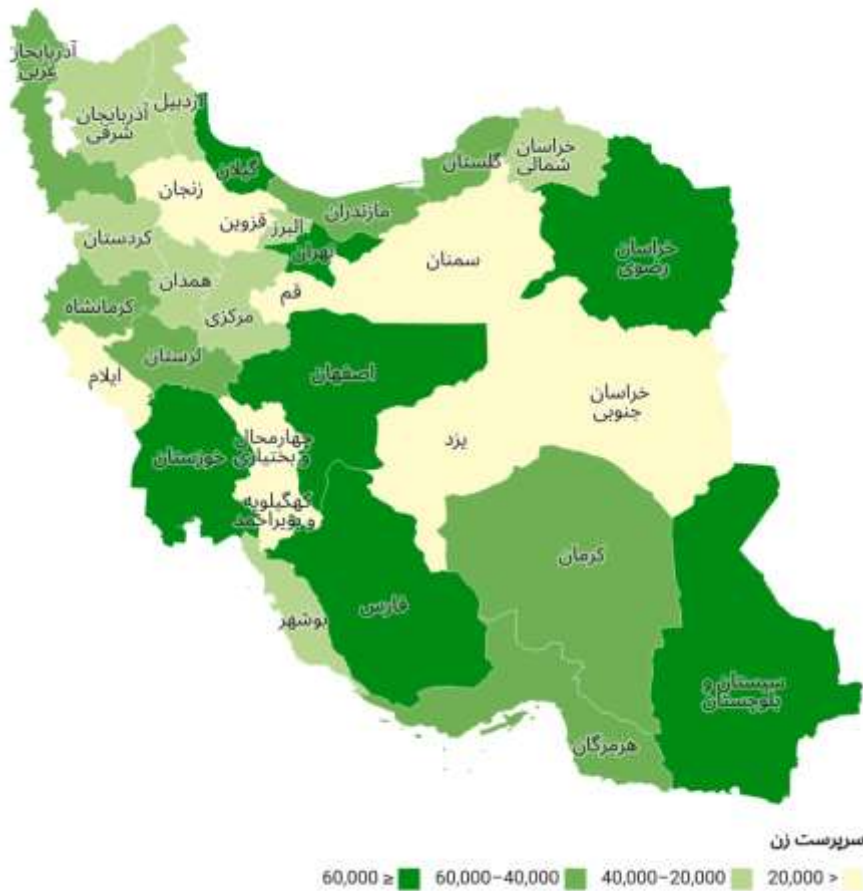

جدول ۳-۷. تعداد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست

سرپرست زن		سرپرست مرد		نام استان
خانوار	نفرات	خانوار	نفرات	
۳۸،۲۶۱	۵۰،۶۳۹	۲۸،۵۷۵	۷۱،۳۲۰	آذربایجان شرقی
۵۰،۰۳۶	۷۲،۵۲۰	۳۷،۰۲۷	۹۴،۳۳۷	آذربایجان غربی
۲۳،۶۴۷	۳۴،۸۸۸	۲۱،۶۵۱	۵۹،۷۲۷	اردبیل
۶۶،۷۱۰	۹۷،۸۵۶	۵۷،۴۵۶	۱۵۴،۴۵۲	اصفهان
۲۲،۰۴۹	۳۳،۳۹۹	۷،۹۳۷	۱۸،۸۵۱	البرز
۱۲،۳۹۸	۱۸،۷۳۴	۱۵،۲۷۹	۴۳،۵۱۲	ایلام
۲۱،۱۸۰	۳۲،۴۳۴	۱۹،۲۰۰	۵۱،۷۳۵	بوشهر
۵۹،۴۵۱	۹۳،۱۴۳	۱۷،۱۴۰	۴۰،۶۲۵	تهران
۱۹،۰۲۰	۲۷،۵۲۰	۲۶،۷۶۸	۸۱،۶۳۰	چهارمحال و بختیاری
۱۷،۹۱۷	۲۵،۵۶۸	۲۴،۹۵۴	۷۴،۳۳۱	خراسان جنوبی
۱۲۰،۷۷۸	۱۸۲،۰۵۸	۷۲،۹۲۵	۱۸۴،۳۲۳	خراسان رضوی
۲۷،۱۰۷	۳۸،۶۴۶	۲۵،۸۴۲	۶۶،۶۹۷	خراسان شمالی
۶۰،۹۱۰	۹۴،۹۳۰	۶۴،۰۴۲	۲۰۰،۲۴۷	خوزستان
۱۵،۴۰۳	۲۱،۲۶۲	۱۰،۵۸۲	۲۵،۹۲۱	زنجان
۸،۰۴۰	۱۱،۹۷۵	۶،۶۸۲	۱۸،۸۰۱	سمنان
۸۰،۰۱۳	۱۴۷،۶۹۷	۱۱۸،۳۵۱	۴۴۲،۳۶۸	سیستان و بلوچستان
۱۰۰،۶۸۶	۱۵۱،۴۴۲	۷۰،۱۲۲	۱۸۹،۸۶۹	فارس
۱۸،۰۸۸	۲۵،۵۷۴	۱۴،۸۰۷	۳۵،۲۴۴	قزوین
۱۵،۹۳۴	۲۵،۰۱۸	۵،۶۹۲	۱۴،۱۶۷	قم
۳۳،۸۳۷	۴۸،۰۷۴	۴۰،۶۰۳	۱۰۹،۰۰۵	کردستان
۵۴،۵۰۱	۸۵،۹۹۸	۶۱،۶۷۲	۱۹۲،۵۳۳	کرمان
۴۴،۰۳۹	۶۵،۳۲۶	۳۴،۳۰۴	۹۰،۴۸۳	کرمانشاه
۱۸،۳۷۹	۲۷،۸۴۱	۳۱،۱۹۱	۱۰۲،۷۴۸	کهگیلویه و بویراحمد
۴۹،۴۴۵	۷۱،۲۵۱	۳۲،۷۰۴	۷۹،۲۹۲	گلستان
۶۵،۶۰۷	۸۴،۷۰۱	۶۴،۵۴۷	۱۴۲،۴۶۹	گیلان
۵۱،۸۶۷	۸۲،۰۷۴	۵۷،۳۵۵	۱۶۶،۸۴۴	لرستان
۵۰،۰۰۱	۷۰،۵۱۰	۳۰،۳۷۲	۷۰،۹۲۱	مازندران
۲۶،۷۵۶	۳۷،۹۷۹	۱۶،۵۵۱	۳۹،۲۱۶	مرکزی
۴۵،۴۹۶	۷۵،۷۵۱	۴۶،۸۲۱	۱۵۲،۹۳۰	هرمزگان
۳۴،۱۳۹	۴۸،۹۸۸	۲۵،۲۹۱	۶۳،۹۲۹	همدان
۱۲،۵۷۴	۱۸،۹۷۹	۸،۵۰۶	۲۲،۸۲۱	یزد
۱،۲۶۴،۲۶۹	۱،۹۰۲،۷۷۵	۱،۰۹۴،۹۴۹	۳،۱۰۱،۳۴۸	کل کشور

نمودار ۳-۸. تعداد خانوار مددجو برحسب جنسیت سرپرست

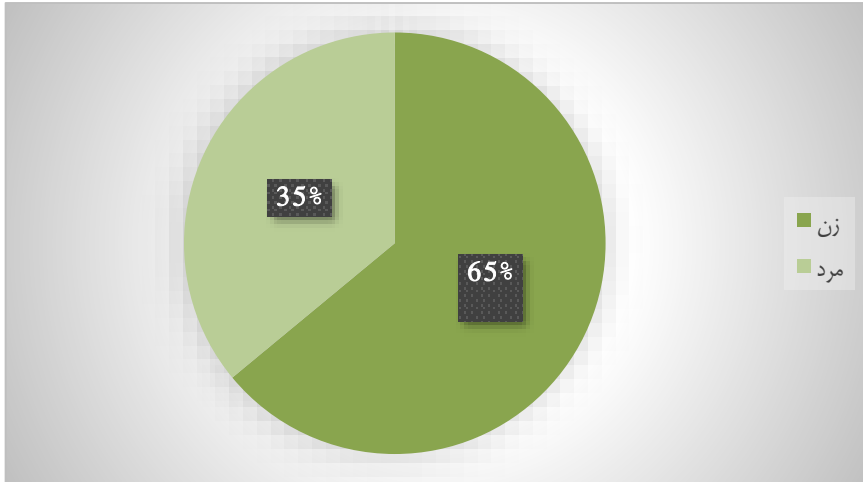

اطلاع‌نگاشت ۳-۳. توزیع نسبی خانوار با سرپرست زن

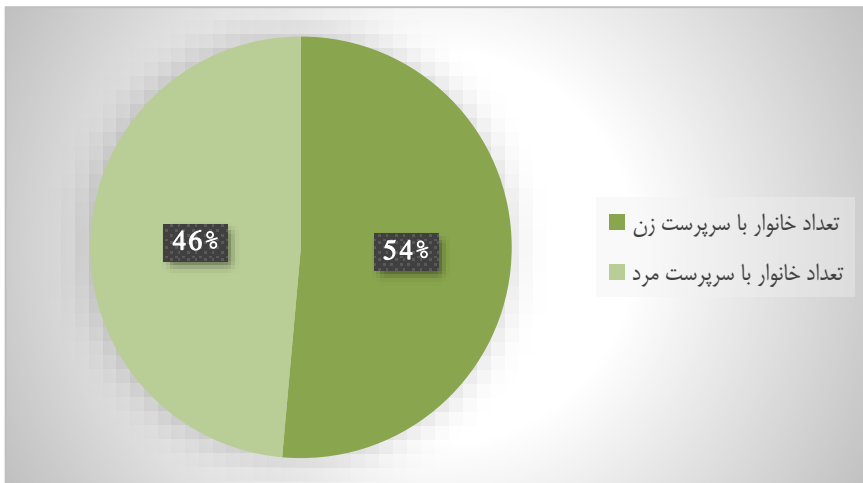
جدول ۳-۸. بعد خانوار مددجویی برحسب جنسیت سرپرست

نام استان	سرپرست زن	سرپرست مرد	متوسط بعد خانوار
آذربایجان شرقی	۱.۳	۲.۵	۱.۸
آذربایجان غربی	۱.۴	۲.۵	۱.۹
اردبیل	۱.۵	۲.۸	۲.۱
اصفهان	۱.۵	۲.۷	۲.۰
البرز	۱.۵	۲.۴	۱.۷
ایلام	۱.۵	۲.۸	۲.۲
بوشهر	۱.۵	۲.۷	۲.۱
تهران	۱.۶	۲.۴	۱.۷
چهارمحال و بختیاری	۱.۴	۳.۰	۲.۴
خراسان جنوبی	۱.۴	۳.۰	۲.۳
خراسان رضوی	۱.۵	۲.۵	۱.۹
خراسان شمالی	۱.۴	۲.۶	۲.۰
خوزستان	۱.۶	۳.۱	۲.۴
زنجان	۱.۴	۲.۴	۱.۸
سمنان	۱.۵	۲.۸	۲.۱
سیستان و بلوچستان	۱.۸	۳.۷	۳.۰
فارس	۱.۵	۲.۷	۲.۰
قزوین	۱.۴	۲.۴	۱.۸
قم	۱.۶	۲.۵	۱.۸
کردستان	۱.۴	۲.۷	۲.۱
کرمان	۱.۶	۳.۱	۲.۴
کرمانشاه	۱.۵	۲.۶	۲.۰
کهگیلویه و بویراحمد	۱.۵	۳.۳	۲.۶
گلستان	۱.۴	۲.۴	۱.۸
گیلان	۱.۳	۲.۲	۱.۷
لرستان	۱.۶	۲.۹	۲.۳
مازندران	۱.۴	۲.۳	۱.۸
مرکزی	۱.۴	۲.۴	۱.۸
هرمزگان	۱.۷	۳.۳	۲.۵
همدان	۱.۴	۲.۵	۱.۹
یزد	۱.۵	۲.۷	۲.۰
کل کشور	۱.۵	۲.۸	۲.۱

نمودار ۳-۹. درصد نفقات مددجو بر حسب جنسیت

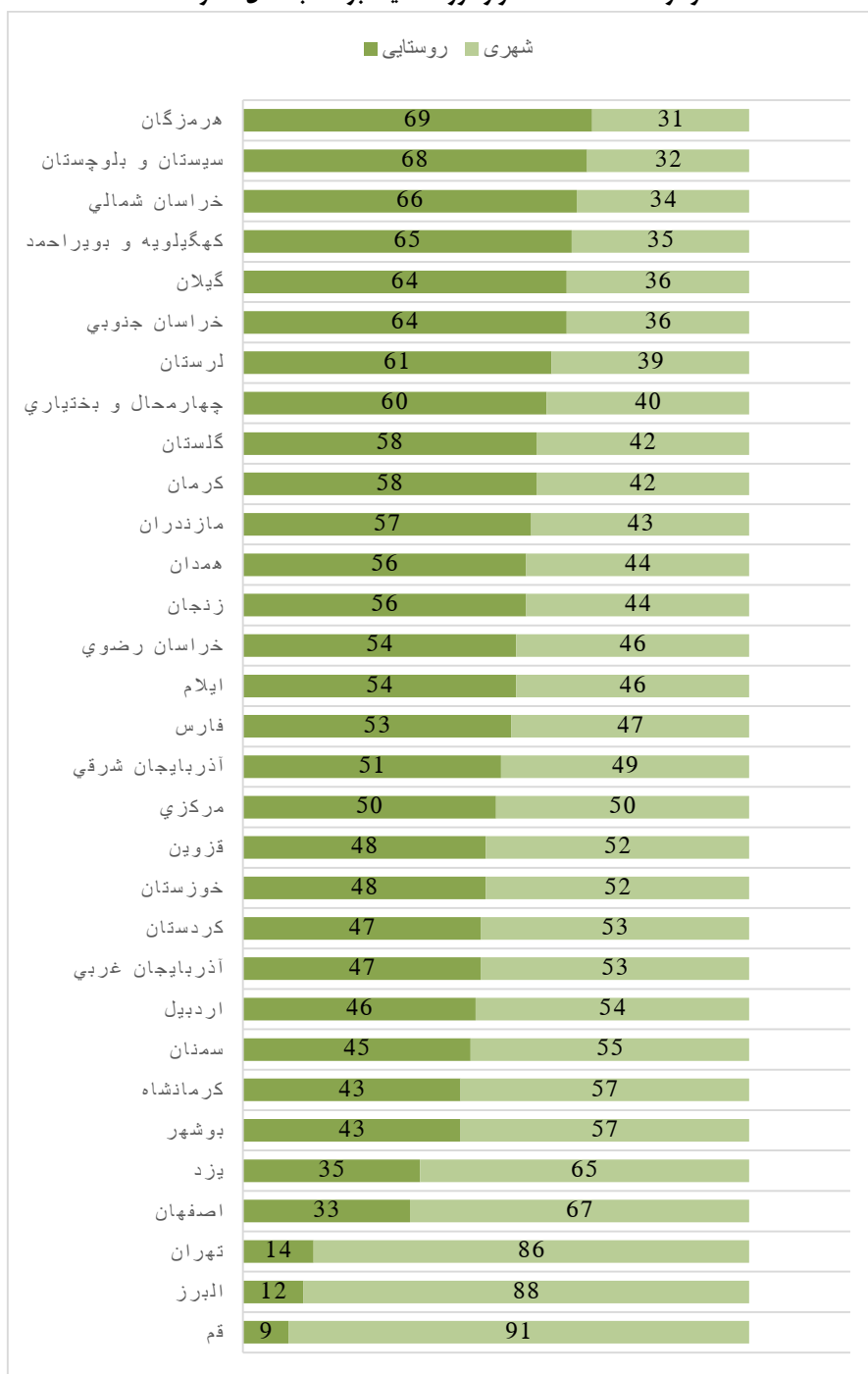
نمودار ۳-۱۰. درصد خانوار مددجو بر حسب جنسیت

جدول ۳-۹. تعداد خانوار و نفرات مددجو برحسب محل سکونت

نام استان	شهری		روستایی و عشایر	
	خانوار	نفر	خانوار	نفر
آذربایجان شرقی	۳۲,۷۹۷	۵۸,۶۹۲	۳۴,۰۳۹	۶۳,۲۶۷
آذربایجان غربی	۴۶,۲۸۳	۸۸,۵۵۰	۴۰,۷۸۰	۷۸,۳۰۷
اردبیل	۲۴,۲۳۹	۵۲,۴۶۰	۲۱,۰۵۹	۴۲,۱۵۵
اصفهان	۸۲,۷۶۵	۱۶۶,۶۸۳	۴۱,۴۰۱	۸۵,۶۲۵
البرز	۲۶,۴۴۲	۴۶,۵۶۰	۳,۵۴۴	۵,۶۹۰
ایلام	۱۲,۷۱۶	۲۷,۸۹۷	۱۴,۹۶۱	۳۴,۳۴۹
بوشهر	۲۳,۱۱۲	۴۷,۶۷۹	۱۷,۲۶۸	۳۶,۴۹۰
تهران	۶۵,۹۰۰	۱۱۵,۲۰۵	۱۰,۶۹۱	۱۸,۵۶۳
چهارمحال و بختیاری	۱۸,۱۳۴	۴۲,۶۱۱	۲۷,۶۵۴	۶۶,۵۳۹
خراسان جنوبی	۱۵,۵۸۰	۳۶,۶۱۶	۲۷,۲۹۱	۶۳,۲۸۳
خراسان رضوی	۸۹,۸۷۸	۱۶۸,۸۸۷	۱۰۳,۸۲۵	۱۹۷,۴۹۴
خراسان شمالی	۱۷,۷۷۸	۳۳,۷۰۴	۳۵,۱۷۱	۷۱,۶۳۹
خوزستان	۶۴,۶۷۵	۱۴۶,۶۴۹	۶۰,۲۷۷	۱۴۸,۵۲۸
زنجان	۱۱,۴۳۴	۲۰,۷۲۵	۱۴,۵۵۱	۲۶,۴۵۸
سمنان	۸,۰۸۴	۱۶,۷۴۷	۶,۶۳۸	۱۴,۰۲۹
سیستان و بلوچستان	۶۳,۸۹۶	۱۷۹,۷۰۷	۱۳۴,۴۶۸	۴۱۰,۳۵۸
فارس	۸۰,۹۴۸	۱۵۷,۳۸۸	۸۹,۸۶۰	۱۸۳,۹۲۳
قزوین	۱۶,۹۹۹	۳۲,۳۴۳	۱۵,۸۹۶	۲۸,۴۷۵
قم	۱۹,۵۸۱	۳۵,۷۲۲	۲۰,۴۵	۳,۴۶۳
کردستان	۳۹,۳۸۳	۸۳,۸۳۳	۳۵,۰۵۷	۷۳,۲۴۶
کرمان	۴۸,۷۸۵	۱۱۲,۶۵۵	۶۷,۳۸۸	۱۶۵,۸۷۶
کرمانشاه	۴۴,۴۲۶	۸۶,۵۸۳	۳۳,۹۱۷	۶۹,۲۲۶
کهگیلویه و بویراحمد	۱۷,۲۵۵	۴۴,۲۱۱	۳۲,۳۱۵	۸۶,۳۷۸
گلستان	۳۴,۵۳۵	۶۳,۰۷۰	۴۷,۶۱۴	۸۷,۴۷۳
گیلان	۴۷,۴۴۶	۸۱,۴۵۱	۸۲,۷۰۸	۱۴۵,۷۱۹
لرستان	۴۲,۹۱۵	۹۱,۴۷۶	۶۶,۳۰۷	۱۵۷,۴۴۲
مازندران	۳۴,۵۱۴	۶۱,۹۹۷	۴۵,۸۵۹	۷۹,۴۳۴
مرکزی	۲۱,۷۹۰	۳۹,۶۸۶	۲۱,۵۱۷	۳۷,۵۰۹
هرمزگان	۲۸,۲۰۷	۶۳,۷۳۵	۶۴,۱۱۰	۱۶۴,۹۴۶
همدان	۲۵,۹۴۶	۴۷,۶۲۷	۳۳,۴۸۴	۶۵,۲۹۰
یزد	۱۳۷۳۵	۲۷,۶۰۱	۷۳۴۵	۱۴,۱۹۹
کل کشور	۱,۱۲۰,۱۷۸	۲,۲۷۸,۷۵۰	۱,۲۳۹,۰۴۰	۲,۳۲۵,۳۷۳

نمودار ۳- ۱۱. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب محل سکونت

نمودار ۳-۱۲. درصد خانوار مورد حمایت برحسب محل سکونت

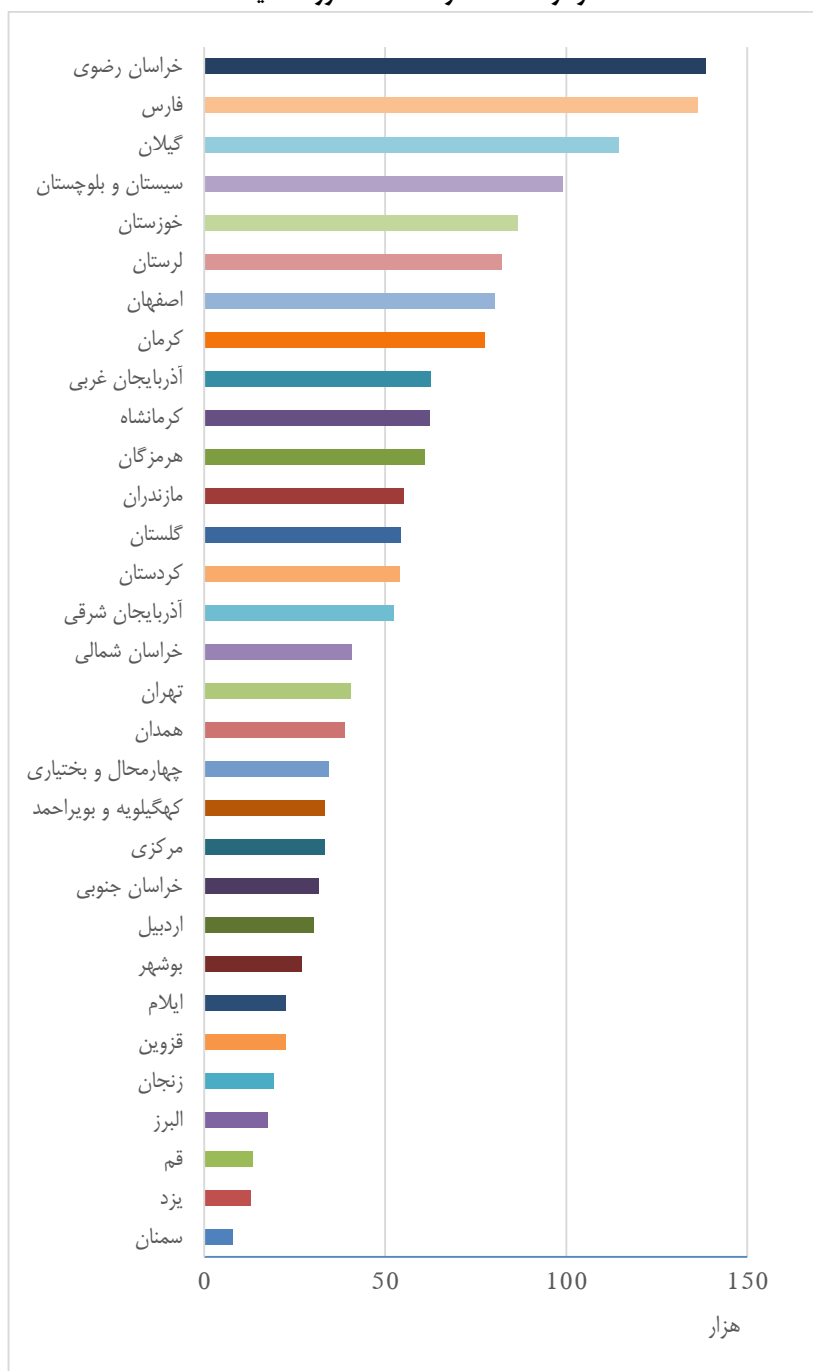
نمودار ۳-۱۳. تعداد نفرات مددجو برحسب محل سکونت

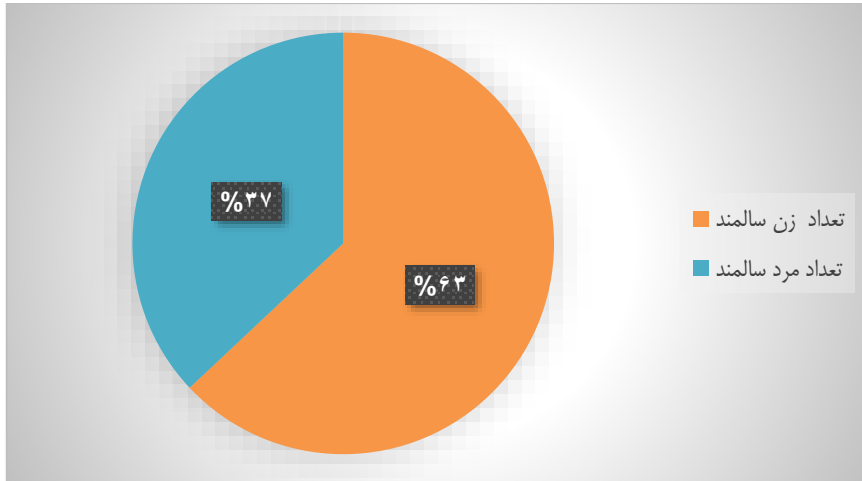
جدول ۳-۱۰. وضعیت سالمندان به تفکیک جنسیت و محل سکونت

نام استان	سرپرست سالمند	نفرات سالمند	زن	مرد	روستایی	شهری
آذربایجان شرقی	۴۱,۸۱۴	۵۱,۵۶۲	۳۵,۲۹۵	۱۶,۲۶۷	۲۸,۸۱۳	۲۲,۷۴۹
آذربایجان غربی	۵۱,۲۷۷	۶۳,۰۲۸	۴۲,۲۲۴	۲۰,۸۰۴	۳۱,۷۵۱	۳۱,۲۷۷
اردبیل	۲۳,۹۹۷	۳۰,۲۱۲	۲۰,۳۲۸	۹,۸۸۴	۱۷,۰۲۷	۱۳,۱۸۵
اصفهان	۶۱,۹۷۲	۷۹,۶۹۸	۵۱,۴۸۶	۲۸,۲۱۲	۳۴,۹۰۰	۴۴,۷۹۸
البرز	۱۴,۷۵۸	۱۷,۶۵۳	۱۲,۴۹۸	۵,۱۵۵	۳,۲۴۰	۱۴,۴۱۳
ایلام	۱۶,۷۵۰	۲۱,۷۳۶	۱۳,۵۵۵	۸,۱۸۱	۱۲,۱۶۳	۹,۵۷۳
بوشهر	۲۰,۲۹۰	۲۵,۸۸۱	۱۷,۱۶۸	۸,۷۱۳	۱۲,۹۰۲	۱۲,۹۷۹
تهران	۳۴,۷۵۹	۴۰,۲۶۴	۳۰,۱۹۱	۱۰,۰۷۳	۶,۹۳۰	۳۳,۳۳۴
چهارمحال و بختیاری	۲۵,۹۶۴	۳۴,۲۴۲	۲۰,۶۶۹	۱۳,۵۷۳	۲۲,۹۰۸	۱۱,۳۳۴
خراسان جنوبی	۲۳,۳۰۳	۳۰,۸۷۴	۱۸,۵۰۶	۱۲,۳۶۸	۲۲,۴۶۳	۸,۴۱۱
خراسان رضوی	۱۰۹,۰۷۳	۱۳۸,۵۸۳	۹۰,۶۳۸	۴۷,۹۴۵	۸۸,۴۰۴	۵۰,۱۷۹
خراسان شمالی	۳۱,۷۶۴	۴۱,۱۰۵	۲۵,۱۷۹	۱۵,۹۲۶	۲۹,۲۲۲	۱۱,۸۸۳
خوزستان	۶۸,۴۶۸	۸۶,۶۳۳	۵۲,۰۸۶	۳۴,۵۴۷	۴۵,۸۷۵	۴۰,۷۵۶
زنجان	۱۵,۲۶۳	۱۸,۸۵۲	۱۲,۹۴۵	۵,۹۰۷	۱۱,۷۶۷	۷,۰۸۵
سمنان	۶,۱۴۴	۷,۵۸۱	۵,۰۲۱	۲,۵۶۰	۴,۵۴۷	۳,۰۳۴
سیستان و بلوچستان	۷۸,۷۲۴	۹۹,۵۵۹	۵۵,۳۴۶	۴۴,۲۱۳	۷۲,۴۸۱	۲۷,۰۷۱
فارس	۱۰۳,۴۷۶	۱۳۴,۵۰۵	۸۷,۶۳۲	۴۶,۸۷۳	۷۹,۹۶۶	۵۴,۵۳۹
قزوین	۱۷,۵۶۰	۲۲,۲۴۹	۱۴,۸۱۶	۷,۴۳۳	۱۳,۸۷۲	۸,۳۷۷
قم	۱۰,۸۶۹	۱۳,۱۲۹	۹,۴۳۳	۳,۶۹۶	۱,۷۵۰	۱۱,۲۷۹
کردستان	۴۲,۱۱۰	۵۴,۴۶۴	۳۲,۸۶۳	۲۱,۶۰۱	۳۰,۷۷۶	۲۳,۶۸۸
کرمان	۵۸,۸۳۴	۷۶,۷۷۶	۴۶,۹۱۵	۲۹,۸۶۱	۴۸,۳۴۲	۲۸,۴۳۴
کرمانشاه	۴۸,۵۷۸	۶۱,۵۲۰	۳۹,۴۸۹	۲۲,۰۳۱	۲۹,۰۶۷	۳۲,۴۵۳
کهگیلویه و بویراحمد	۲۴,۵۵۳	۳۲,۷۸۴	۱۹,۲۵۶	۱۳,۵۲۸	۲۳,۰۰۷	۹,۵۷۷
گلستان	۴۴,۱۴۱	۵۵,۱۵۲	۳۴,۸۵۵	۲۰,۲۹۷	۳۵,۶۰۵	۱۹,۵۴۷
گیلان	۸۶,۱۸۸	۱۱۴,۰۴۷	۶۹,۹۵۴	۴۴,۰۹۳	۸۰,۷۰۶	۳۳,۳۴۱
لرستان	۶۲,۷۹۹	۸۱,۶۸۹	۴۸,۸۰۶	۳۲,۸۸۳	۵۲,۲۲۱	۲۹,۴۶۸
مازندران	۴۳,۸۳۲	۵۵,۳۷۱	۳۷,۵۰۶	۱۷,۸۶۵	۳۷,۱۲۸	۱۸,۲۴۳
مرکزی	۲۵,۰۸۰	۳۱,۹۱۲	۲۱,۷۳۹	۱۰,۱۷۳	۲۰,۱۴۷	۱۱,۷۶۵
هرمزگان	۴۶,۹۶۳	۶۰,۸۴۷	۳۶,۶۴۵	۲۴,۲۰۲	۴۵,۲۹۳	۱۵,۵۵۴
همدان	۳۱,۲۰۳	۳۸,۹۰۰	۲۶,۵۳۳	۱۲,۳۶۷	۲۴,۲۶۵	۱۴,۶۳۵
یزد	۹,۸۱۳	۱۲,۴۲۷	۸,۲۰۸	۴,۲۱۹	۶,۱۶۰	۶,۲۶۷
کل کشور	۱,۲۸۰,۳۱۹	۱,۶۳۳,۲۳۵	۱,۰۳۷,۷۸۵	۵۹۵,۴۵۰	۹۷۳,۹۰۵	۶۵۹,۳۲۸

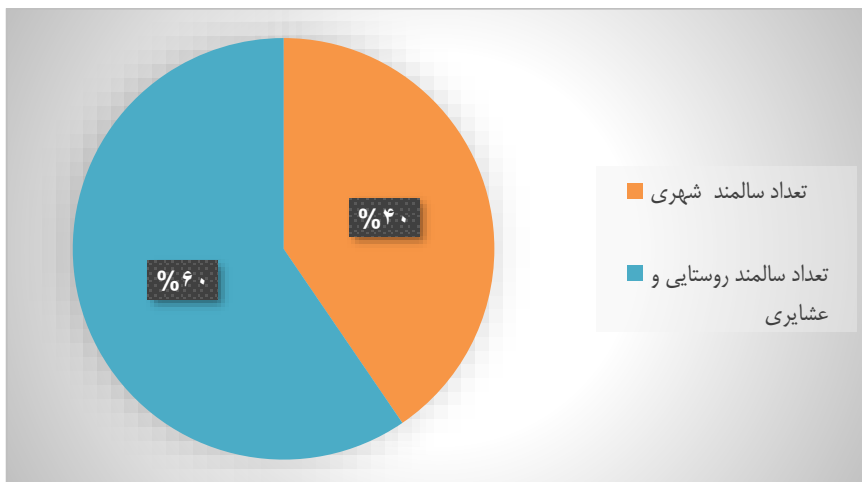
نمودار ۳-۱۴. نفقات سالمند مورد حمایت

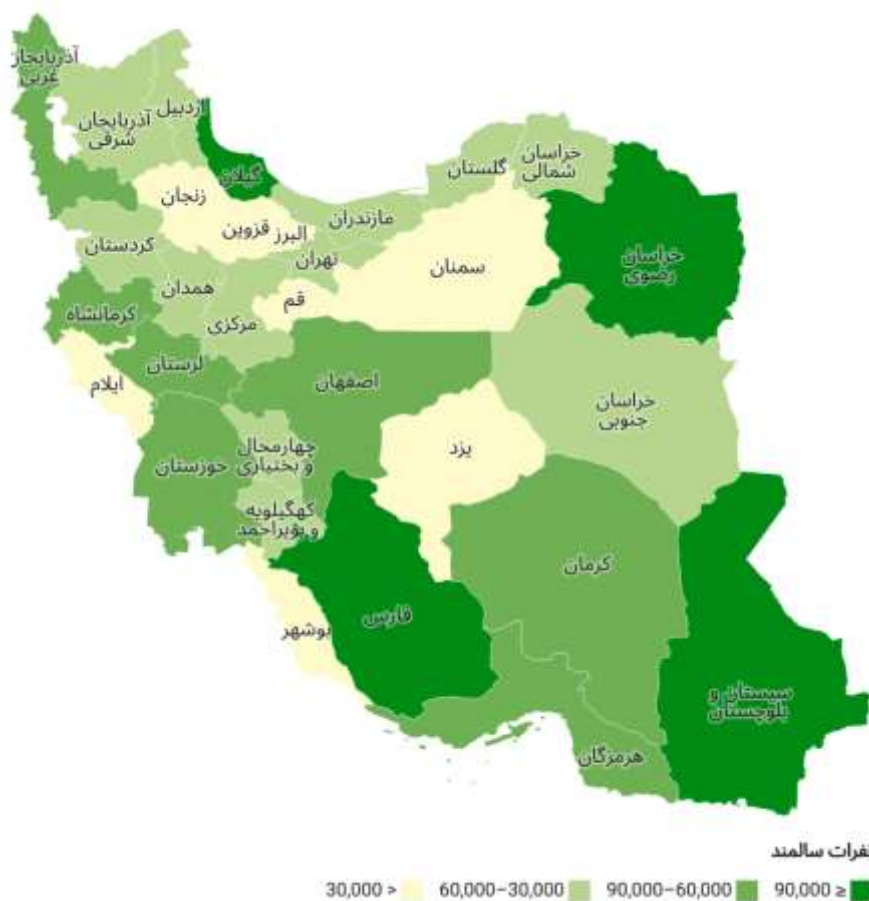

نمودار ۳-۱۵. درصد سالمندان بر حسب جنسیت

نمودار ۳-۱۶. درصد سالمندان بر حسب محل سکونت

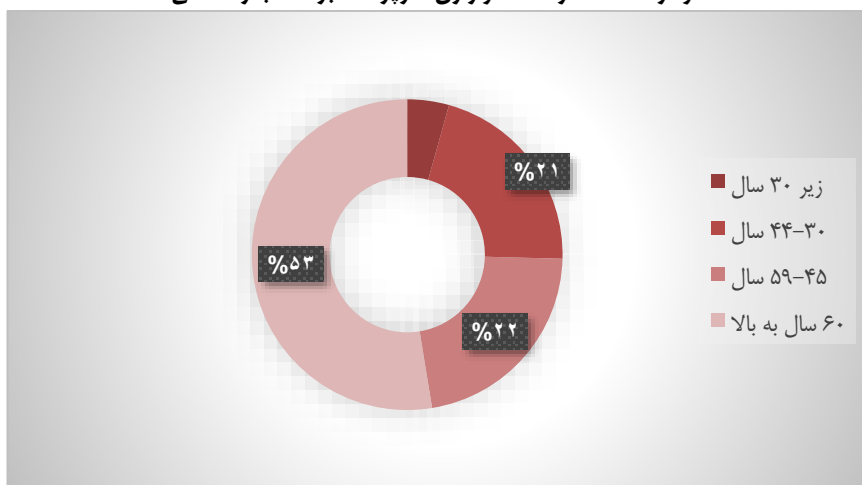

اطلاع‌نگاشت ۳-۵. توزیع نسبی نفرات سالمند

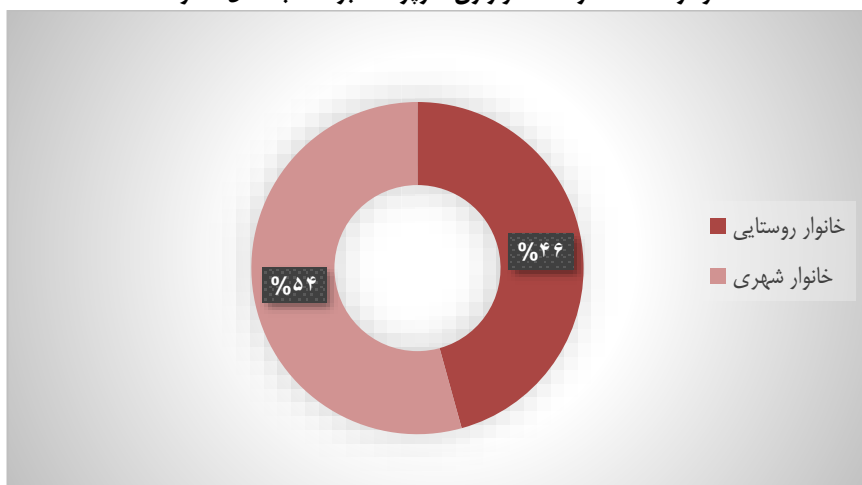
جدول ۳-۱۱. وضعیت زنان سرپرست خانوار به تفکیک گروه سنی و محل سکونت

نام استان	زیر ۳۰ سال	۳۰-۴۴ سال	۴۵-۵۹ سال	۶۰ سال به بالا	خانوار روستایی	خانوار شهری
آذربایجان شرقی	۷۳۰	۴,۹۵۶	۷,۴۳۹	۲۵,۱۳۶	۱۷,۷۵۴	۲۰,۵۰۷
آذربایجان غربی	۱,۴۴۰	۷,۸۸۰	۱۰,۷۸۵	۲۹,۹۳۱	۲۱,۹۰۸	۲۸,۱۲۸
اردبیل	۷۵۵	۴,۳۰۰	۴,۷۹۵	۱۳,۷۹۷	۱۰,۴۹۲	۱۳,۱۵۵
اصفهان	۲,۱۸۷	۱۶,۵۸۰	۱۴,۶۶۲	۳۳,۲۸۱	۱۷,۲۷۴	۳۹,۴۳۶
البرز	۵۷۹	۵,۵۶۴	۶,۴۱۰	۹,۴۹۶	۲,۲۴۴	۱۹,۸۰۵
ایلام	۲۴۷	۱,۵۳۴	۲,۱۲۴	۸,۴۹۳	۶,۱۱۳	۶,۲۸۵
بوشهر	۹۳۵	۴,۲۱۲	۴,۶۴۶	۱۱,۳۸۷	۸,۶۴۵	۱۲,۵۳۵
تهران	۱,۶۲۵	۱۵,۲۶۱	۱۸,۱۰۰	۲۴,۴۶۵	۷,۶۱۳	۵۱,۸۳۸
چهارمحال و بختیاری	۵۶۳	۳,۱۷۴	۳,۱۲۶	۱۲,۱۵۷	۱۰,۳۶۳	۸,۶۵۷
خراسان جنوبی	۷۴۳	۳,۲۱۶	۳,۲۲۹	۱۰,۷۲۹	۱۰,۵۸۲	۷,۳۳۵
خراسان رضوی	۵,۱۳۵	۲۶,۸۵۶	۲۸,۵۲۱	۶۰,۲۶۶	۵۶,۴۱۷	۶۴,۳۶۱
خراسان شمالی	۱,۴۰۷	۴,۸۹۲	۵,۳۴۲	۱۵,۴۶۶	۱۶,۲۳۲	۱۰,۸۷۵
خوزستان	۲,۲۱۸	۱۰,۹۶۲	۱۴,۵۳۳	۳۳,۱۹۷	۲۶,۰۸۱	۳۴,۸۲۹
زنجان	۵۵۱	۲,۷۴۴	۲,۸۴۶	۹,۲۶۲	۸,۰۱۲	۷,۳۹۱
سمنان	۴۵۰	۲,۳۰۷	۱,۷۶۰	۳,۵۲۳	۲,۹۲۲	۵,۱۱۸
سیستان و بلوچستان	۶,۴۸۵	۱۹,۰۷۵	۲۰,۷۷۲	۳۳,۶۸۱	۵۰,۰۳۳	۲۹,۹۸۰
فارس	۳,۱۲۰	۱۹,۸۵۴	۲۲,۰۳۸	۵۵,۶۷۴	۴۷,۱۹۶	۵۳,۴۹۰
قزوین	۶۱۰	۳,۹۰۷	۳,۵۶۹	۱۰,۰۰۲	۸,۰۰۷	۱۰,۰۸۱
قم	۶۰۴	۴,۳۲۵	۳,۸۷۱	۷,۱۳۴	۱,۳۰۹	۱۴,۶۲۵
کردستان	۱,۲۱۶	۶,۱۹۲	۶,۲۶۳	۲۰,۱۶۶	۱۴,۳۰۰	۱۹,۵۳۷
کرمان	۲,۶۶۱	۱۱,۰۱۳	۱۲,۴۷۵	۲۸,۳۵۲	۲۸,۶۰۹	۲۵,۸۹۲
کرمانشاه	۱,۲۱۰	۷,۲۳۹	۹,۳۲۶	۲۶,۲۶۴	۱۷,۰۶۱	۲۶,۹۷۸
کهگیلویه و بویراحمد	۸۶۴	۳,۳۹۹	۳,۲۸۳	۱۰,۸۳۳	۱۰,۸۱۹	۷,۵۶۰
گلستان	۳,۴۲۴	۱۱,۶۹۳	۱۱,۰۰۴	۲۳,۳۲۴	۲۷,۳۱۶	۲۲,۱۲۹
گیلان	۱,۷۳۷	۱۰,۱۰۵	۱۲,۸۲۳	۴۰,۹۴۲	۳۷,۳۳۸	۲۸,۲۶۹
لرستان	۱,۹۶۳	۹,۶۱۸	۱۰,۷۸۸	۲۹,۴۹۸	۲۶,۹۵۷	۲۴,۹۱۰
مازندران	۱,۹۹۲	۱۱,۱۲۵	۱۱,۴۸۲	۲۵,۴۰۲	۲۶,۷۴۸	۲۳,۲۵۳
مرکزی	۸۳۵	۵,۸۱۰	۵,۳۸۸	۱۴,۷۲۳	۱۱,۷۳۷	۱۵,۰۱۹
هرمزگان	۲,۴۲۱	۱۰,۲۸۴	۱۰,۴۷۴	۲۲,۳۱۷	۲۸,۴۷۵	۱۷,۰۲۱
همدان	۱,۲۴۷	۶,۹۷۴	۷,۲۹۹	۱۸,۶۱۹	۱۶,۷۹۴	۱۷,۳۴۵
یزد	۷۳۵	۳,۷۱۵	۲,۶۱۵	۵,۵۰۹	۳,۶۵۵	۸,۹۱۹
کل کشور	۵۰,۶۸۹	۲۵۸,۷۶۶	۲۸۱,۷۸۸	۶۷۳,۰۲۶	۵۷۹,۰۰۶	۶۸۵,۲۶۳

نمودار ۳-۱۷. درصد خانوار زن سرپرست بر حسب رده سنی

نمودار ۳-۱۸. درصد خانوار زن سرپرست بر حسب محل سکونت

جدول ۳-۱۲. تعداد خانوار مورد حمایت برحسب تعداد افراد

نام استان	۱ نفره	۲ نفره	۳ نفره	۴ نفره	۵ نفره و بیشتر
آذربایجان شرقی	۳۲,۵۹۶	۲۰,۸۸۹	۷,۷۶۱	۴,۰۱۹	۱,۵۷۱
آذربایجان غربی	۴۰,۶۶۶	۲۶,۱۳۹	۱۱,۰۷۰	۶,۱۵۸	۳,۰۳۰
اردبیل	۱۷,۳۲۴	۱۴,۶۴۹	۷,۱۴۰	۴,۶۱۹	۱,۵۶۶
اصفهان	۵۱,۳۲۳	۳۹,۲۵۳	۱۷,۹۱۹	۱۰,۸۸۱	۴,۷۹۰
البرز	۱۵,۱۴۶	۹,۵۲۲	۳,۶۷۴	۱,۲۶۹	۳۷۵
ایلام	۹,۶۷۷	۸,۲۶۸	۴,۸۴۶	۳,۳۳۷	۱,۵۴۹
بوشهر	۱۶,۵۴۱	۱۱,۹۸۷	۶,۱۷۳	۳,۷۴۵	۱,۹۳۴
تهران	۳۸,۹۸۸	۲۳,۵۲۸	۹,۷۹۷	۳,۲۷۹	۹۹۹
چهارمحال و بختیاری	۱۴,۹۶۰	۱۴,۴۶۶	۶,۸۰۰	۵,۱۱۹	۴,۴۴۳
خراسان جنوبی	۱۵,۹۱۳	۱۲,۲۶۱	۵,۸۲۹	۴,۵۳۴	۴,۳۳۴
خراسان رضوی	۸۸,۱۷۹	۶۳,۱۹۸	۲۴,۹۸۵	۱۱,۶۴۷	۵,۶۹۴
خراسان شمالی	۲۲,۴۴۱	۱۷,۵۹۵	۶,۹۶۴	۳,۷۳۳	۲,۲۱۶
خوزستان	۴۳,۶۹۳	۳۶,۵۶۵	۱۹,۳۴۰	۱۲,۹۲۶	۱۲,۴۲۸
زنجان	۱۲,۸۵۲	۷,۹۰۱	۳,۱۳۰	۱,۵۱۲	۵۹۰
سمنان	۶,۰۱۵	۴,۴۱۲	۲,۱۵۸	۱,۴۵۱	۶۸۶
سیستان و بلوچستان	۵۵,۳۲۷	۴۲,۰۵۰	۲۹,۰۵۴	۲۷,۳۷۳	۴۴,۵۶۰
فارس	۶۹,۸۳۷	۵۷,۱۹۵	۲۵,۳۸۲	۱۲,۶۷۸	۵,۷۱۶
قزوین	۱۵,۶۲۷	۱۰,۲۰۷	۴,۲۳۶	۲,۱۷۹	۶۴۶
قم	۱۰,۷۳۵	۶,۴۲۶	۲,۸۶۰	۱,۱۴۰	۴۶۵
کردستان	۲۷,۹۷۲	۲۴,۳۸۲	۱۱,۷۲۳	۷,۳۱۹	۳,۰۴۴
کرمان	۳۸,۰۸۳	۳۳,۵۷۱	۱۹,۹۲۵	۱۳,۹۲۶	۱۰,۶۶۸
کرمانشاه	۳۲,۰۷۱	۲۶,۲۴۲	۱۱,۸۲۷	۵,۸۷۵	۲,۳۲۸
کهگیلویه و بویراحمد	۱۳,۳۱۸	۱۲,۸۷۵	۱۰,۵۴۰	۶,۹۰۸	۵,۹۲۹
گلستان	۳۹,۳۵۳	۲۶,۴۰۶	۹,۹۱۹	۴,۴۰۹	۲,۰۶۲
گیلان	۶۰,۷۹۸	۴۹,۱۵۶	۱۴,۰۵۰	۵,۰۴۳	۱,۰۱۷
لرستان	۳۵,۷۴۷	۳۵,۵۴۴	۱۹,۰۹۱	۱۱,۷۷۹	۷,۰۶۱
مازندران	۳۹,۴۱۴	۲۶,۸۱۱	۹,۳۱۵	۳,۹۲۷	۹۰۶
مرکزی	۲۱,۲۲۸	۱۳,۹۷۲	۵,۲۱۶	۲,۲۱۵	۶۷۶
هرمزگان	۳۰,۳۹۰	۲۵,۵۳۰	۱۵,۱۳۶	۱۰,۴۸۰	۱۰,۷۸۱
همدان	۲۷,۴۵۹	۱۸,۳۷۵	۷,۶۲۷	۴,۳۳۷	۱,۶۳۲
یزد	۹,۵۷۵	۶,۱۵۱	۲,۷۴۵	۱,۷۰۳	۹۰۶
کل کشور	۹۵۳,۲۴۸	۷۲۵,۵۲۶	۳۳۶,۲۳۲	۱۹۹,۵۲۰	۱۴۴,۶۹۲

اطلاع‌نگاشت ۳-۶. درصد خانوار مورد حمایت بر حسب تعداد افراد

جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی

نام استان	۵-+	۹-۶	۱۴-۱۰	۱۸-۱۵
آذربایجان شرقی	۲,۵۵۵	۴,۶۶۶	۷,۸۳۶	۶,۳۵۵
آذربایجان غربی	۳,۶۲۹	۶,۸۴۸	۱۱,۶۹۹	۱۰,۳۳۶
اردبیل	۳,۱۴۶	۵,۳۴۱	۷,۶۹۹	۵,۷۸۰
اصفهان	۷,۰۶۱	۱۲,۴۹۲	۱۹,۶۰۶	۱۶,۷۳۴
البرز	۸۷۱	۲,۱۲۰	۳,۷۴۲	۳,۵۸۶
ایلام	۱,۳۹۲	۲,۳۵۶	۳,۸۲۵	۳,۶۱۷
بوشهر	۲,۲۴۳	۴,۲۳۴	۶,۴۷۱	۵,۳۱۱
تهران	۲,۴۷۰	۶,۱۲۰	۱۱,۰۴۰	۱۰,۱۶۷
چهارمحال و بختیاری	۳,۵۵۷	۶,۲۲۳	۹,۳۶۳	۸,۳۲۹
خراسان جنوبی	۴,۳۶۸	۶,۴۲۳	۹,۲۹۵	۷,۵۷۲
خراسان رضوی	۹,۹۷۵	۱۸,۷۷۴	۲۸,۷۸۷	۲۳,۴۸۳
خراسان شمالی	۲,۶۲۳	۴,۶۳۸	۷,۹۶۴	۶,۷۵۸
خوزستان	۹,۲۶۲	۱۶,۳۳۸	۲۷,۵۱۷	۲۳,۴۳۷
زنجان	۱,۲۵۷	۲,۱۲۱	۳,۲۱۳	۲,۴۱۲
سمنان	۱,۲۹۹	۱,۹۲۸	۲,۷۷۴	۲,۲۳۸
سیستان و بلوچستان	۳۲,۷۰۹	۵۴,۱۶۹	۸۳,۳۳۷	۶۱,۹۰۴
فارس	۵,۵۵۱	۱۱,۸۶۲	۲۱,۶۸۰	۲۰,۰۳۷
قزوین	۱,۲۸۸	۲,۷۷۱	۴,۲۲۴	۳,۳۳۲
قم	۹۰۳	۱,۹۹۸	۳,۲۶۳	۲,۷۴۴
کردستان	۴,۵۶۱	۷,۳۵۰	۱۱,۱۵۶	۹,۶۲۳
کرمان	۹,۵۵۲	۱۸,۰۷۳	۲۵,۸۷۸	۲۲,۳۰۵
کرمانشاه	۲,۷۶۰	۵,۳۰۲	۹,۲۶۳	۸,۷۰۸
کهگیلویه و بویراحمد	۴,۷۰۱	۸,۱۸۴	۱۲,۶۴۳	۱۰,۳۵۰
گلستان	۳,۰۶۳	۶,۱۳۸	۹,۹۳۴	۸,۹۱۶
گیلان	۲,۳۸۷	۵,۰۷۵	۹,۴۶۶	۸,۸۵۶
لرستان	۸,۱۱۲	۱۲,۷۳۹	۱۸,۹۶۰	۱۵,۰۷۶
مازندران	۲,۶۵۷	۴,۹۹۷	۸,۲۸۵	۷,۶۹۴
مرکزی	۱,۴۵۳	۲,۹۸۱	۴,۹۲۱	۴,۳۳۱
هرمزگان	۷,۸۹۰	۱۴,۷۷۹	۲۲,۴۹۵	۱۹,۸۷۸
همدان	۳,۲۹۰	۵,۷۴۴	۸,۶۹۷	۶,۷۳۳
یزد	۱,۲۸۷	۲,۵۰۴	۳,۸۲۵	۳,۲۴۴
کل کشور	۱۴۷,۸۷۲	۲۶۵,۲۸۸	۴۱۸,۸۵۸	۳۴۹,۸۴۶

ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی

نام استان	۱۹-۲۴	۲۵-۳۵	۳۶-۴۵	۴۶-۵۴
آذربایجان شرقی	۳,۱۹۳	۶,۲۳۴	۱۴,۴۲۸	۱۶,۵۲۳
آذربایجان غربی	۷,۱۹۰	۱۳,۰۶۵	۱۹,۵۴۹	۱۹,۶۴۷
اردبیل	۲,۹۹۵	۷,۳۷۸	۱۳,۷۲۳	۱۲,۵۶۵
اصفهان	۱۲,۲۲۰	۱۸,۷۶۹	۳۸,۳۰۷	۳۳,۰۰۵
البرز	۲,۶۷۷	۳,۹۲۴	۷,۴۳۸	۶,۸۷۶
ایلام	۲,۵۷۴	۵,۰۱۸	۹,۲۸۱	۸,۸۴۴
بوشهر	۳,۵۷۱	۷,۵۹۰	۱۳,۳۴۸	۱۰,۹۷۲
تهران	۷,۵۳۲	۱۰,۸۵۳	۱۹,۶۳۵	۱۷,۶۷۹
چهارمحال و بختیاری	۵,۳۱۲	۷,۴۹۴	۱۳,۴۴۰	۱۴,۱۱۲
خراسان جنوبی	۴,۷۶۸	۷,۳۲۴	۱۲,۳۴۲	۱۱,۵۳۰
خراسان رضوی	۱۴,۴۴۱	۲۶,۴۰۰	۴۴,۰۳۶	۴۰,۰۴۵
خراسان شمالی	۳,۷۰۰	۷,۲۲۲	۱۰,۷۳۰	۱۲,۹۱۹
خوزستان	۱۳,۵۷۶	۲۳,۰۷۸	۳۵,۲۴۱	۴۰,۵۸۶
زنجان	۱,۰۲۱۷	۳,۵۷۸	۶,۲۱۴	۵,۷۳۵
سمنان	۱,۵۷۳	۲,۷۰۱	۴,۹۹۹	۳,۹۷۰
سیستان و بلوچستان	۳۴,۱۱۸	۵۱,۰۸۳	۷۵,۷۳۶	۶۸,۵۱۶
فارس	۱۴,۴۱۹	۲۴,۵۱۳	۴۴,۹۷۸	۴۱,۵۱۸
قزوین	۲,۰۲۱۰	۴,۵۰۷	۸,۶۶۸	۸,۱۹۳
قم	۱,۸۷۳	۳,۰۷۱	۵,۶۵۱	۴,۷۹۸
کردستان	۶,۴۸۷	۱۲,۳۶۸	۲۰,۶۷۰	۱۹,۷۴۵
کرمان	۱۳,۲۲۷	۲۳,۵۵۱	۳۵,۵۴۰	۳۶,۶۷۷
کرمانشاه	۵,۵۷۴	۱۲,۶۲۲	۱۹,۴۴۸	۱۹,۰۸۰
کهگیلویه و بویراحمد	۶,۶۰۸	۱۱,۵۰۸	۱۹,۷۳۲	۱۸,۰۱۸
گلستان	۵,۷۲۳	۱۲,۹۵۷	۱۸,۸۱۱	۱۸,۶۶۵
گیلان	۷,۱۴۷	۱۲,۲۸۴	۲۲,۵۹۳	۲۷,۷۰۱
لرستان	۱۰,۶۷۴	۲۱,۵۳۶	۳۱,۴۰۲	۳۲,۶۳۹
مازندران	۶,۳۶۵	۱۰,۸۴۸	۱۹,۸۶۲	۱۶,۷۳۲
مرکزی	۲,۶۷۱	۵,۰۱۷	۱۰,۰۸۵	۹,۷۰۲
هرمزگان	۱۳,۶۵۸	۱۹,۹۲۰	۲۸,۳۸۸	۲۷,۴۵۲
همدان	۳,۶۴۸	۸,۴۹۲	۱۶,۲۹۱	۱۵,۱۲۰
یزد	۲,۳۵۲	۳,۳۴۰	۶,۲۱۳	۴,۶۰۸
کل کشور	۲۲۳,۲۹۳	۳۸۸,۲۴۵	۶۴۶,۷۷۹	۶۲۴,۱۷۲

ادامه جدول ۳-۱۳. تعداد مددجویان بر حسب گروه سنی

نام استان	۵۵-۵۹	۶۰-۶۵	۶۶-۷۵	۷۶-۸۹	بزرگتر از ۹۰
آذربایجان شرقی	۸۶۰۷	۱۱،۴۰۳	۲۰،۴۸۶	۱۷،۲۷۳	۲،۴۰۰
آذربایجان غربی	۱۱،۸۶۶	۱۶،۳۷۹	۲۷،۰۹۳	۱۷،۱۰۰	۲،۴۵۶
اردبیل	۵،۷۷۶	۶،۹۵۲	۱۲،۳۷۸	۹،۵۵۶	۱،۳۲۶
اصفهان	۱۴،۴۱۶	۱۸،۴۸۴	۳۰،۰۶۹	۲۶،۲۷۱	۴،۸۷۴
البرز	۳،۳۶۳	۴،۶۷۶	۶،۹۶۸	۵،۲۵۶	۷۵۳
ایلام	۳۶۰۳	۴،۴۵۴	۹،۹۱۸	۶،۱۹۷	۱،۱۶۷
بوشهر	۴،۵۴۸	۵،۷۷۱	۱۱،۷۱۶	۷،۳۳۳	۱،۰۶۱
تهران	۸،۰۰۸	۱۰،۵۷۴	۱۶،۴۸۷	۱۱،۶۶۱	۱،۵۴۲
چهارمحال و بختیاری	۷،۰۷۸	۹،۰۲۰	۱۴،۳۷۳	۹،۱۵۴	۱،۶۹۵
خراسان جنوبی	۵،۴۰۳	۷،۳۱۰	۱۱،۴۳۲	۱۰،۴۳۴	۱،۶۹۸
خراسان رضوی	۲۱،۸۵۷	۳۷،۳۹۹	۵۵،۹۵۳	۳۹،۸۵۹	۵،۳۷۲
خراسان شمالی	۷،۶۸۴	۱۲،۳۷۹	۱۸،۰۱۷	۹،۸۵۴	۸۵۵
خوزستان	۱۹،۵۰۹	۲۶،۹۶۶	۳۵،۲۲۴	۲۰،۲۹۸	۴،۱۴۵
زنجان	۲،۵۸۴	۴،۲۵۰	۷،۶۴۶	۶،۰۴۶	۹۱۰
سمنان	۱،۷۱۳	۱،۹۰۸	۲،۷۶۷	۲،۵۰۰	۴۰۶
سیستان و بلوچستان	۲۸،۹۳۴	۲۹،۶۷۸	۴۲،۲۲۱	۲۲،۷۱۹	۴،۹۴۱
فارس	۲۲،۲۴۸	۳۲،۰۸۷	۵۸،۵۱۸	۳۶،۷۲۷	۷،۱۷۳
قزوین	۳،۳۷۶	۵،۱۷۴	۷،۹۰۸	۷،۹۷۹	۱،۱۸۸
قم	۱،۷۵۵	۲،۸۳۸	۵،۵۳۳	۴،۱۳۵	۶۲۳
کردستان	۱۰،۶۵۵	۱۲،۷۸۸	۲۴،۵۳۰	۱۴،۷۱۳	۲،۴۳۳
کرمان	۱۶،۹۵۲	۲۰،۶۰۷	۳۱،۳۹۱	۲۰،۲۵۷	۴،۵۲۱
کرمانشاه	۱۱،۵۳۲	۱۵،۷۰۴	۲۷،۲۵۲	۱۶،۱۱۸	۲،۴۴۶
کهگیلویه و بویراحمد	۶،۰۶۱	۸،۱۹۲	۱۴،۰۳۸	۸،۶۸۷	۱،۸۶۷
گلستان	۱۱،۱۸۴	۱۷،۳۵۳	۲۳،۷۰۹	۱۲،۶۸۱	۱،۴۰۹
گیلان	۱۷،۶۱۴	۲۷،۱۰۱	۴۶،۱۳۴	۳۵،۴۵۲	۵،۳۶۰
لرستان	۱۶،۰۹۱	۲۲،۶۱۳	۳۴،۲۴۳	۲۱،۳۵۶	۳،۴۷۷
مازندران	۸۶۲۰	۱۲،۱۵۴	۲۲،۴۰۷	۱۸،۱۱۷	۲،۶۹۳
مرکزی	۴،۱۲۲	۵،۹۲۳	۱۱،۵۸۶	۱۲،۲۸۴	۲،۱۱۹
هرمزگان	۱۳،۳۷۴	۱۷،۴۶۴	۲۵،۲۹۶	۱۳،۷۲۶	۴،۳۶۱
همدان	۶،۰۰۲	۹،۰۱۰	۱۶،۱۶۴	۱۲،۲۳۱	۱،۴۹۵
یزد	۲،۰۰۰	۲،۵۷۰	۴،۳۸۳	۴،۴۳۵	۱،۰۳۹
کل کشور	۳۰۶،۵۳۵	۴۱۹،۱۸۱	۶۷۵،۸۴۰	۴۶۰،۴۰۹	۷۷،۸۰۵

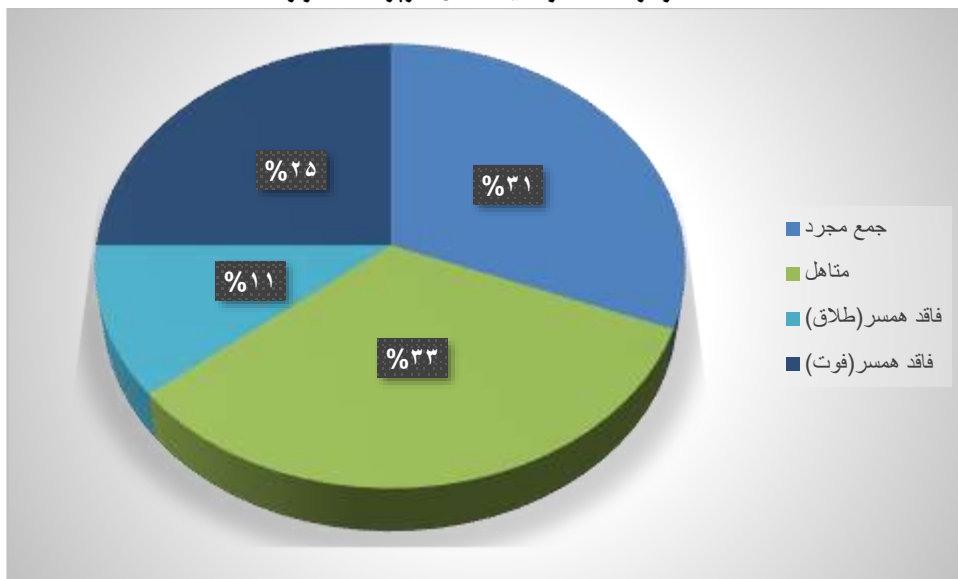
جدول ۳-۱۴. تعداد خانوار مددجویان بر حسب دین و مذهب

نام استان	شیعه اثنی عشری	اهل تسنن	مسیحی	کلیمی	زرتشتی	سایر مذاهب اسلام
آذربایجان شرقی	۶۶،۶۱۵	۱۵۳	۱		۱	۶۶
آذربایجان غربی	۴۰،۱۰۱	۴۶،۶۸۹	۷۴		۲	۱۹۹
اردبیل	۴۳،۹۴۵	۱،۳۴۲		۱		۱۰
اصفهان	۱۲۳،۵۱۸	۱۴۲	۴۳	۲		۴۶۱
البرز	۲۹،۷۸۵	۱۳۵				۶۶
ایلام	۲۷،۶۶۰	۶				۱۱
بوشهر	۳۸،۵۳۵	۱،۷۶۹	۱		۲	۷۳
تهران	۷۵،۹۲۵	۳۴۵	۴۳	۴	۱	۲۷۳
چهارمحال و بختیاری	۴۵،۷۸۷	۱				۲
خراسان جنوبی	۳۸،۶۵۲	۴،۱۷۲	۲			۴۵
خراسان رضوی	۱۷۰،۳۸۶	۲۳،۰۲۸	۲	۲		۲۸۷
خراسان شمالی	۴۶،۸۵۰	۵،۹۴۸	۱			۱۵۰
خوزستان	۱۲۴،۸۲۹	۲۲	۳	۳		۹۵
زنجان	۲۵،۸۲۴	۱۱۹				۴۲
سمنان	۱۴،۴۲۲	۲۸۰				۲۰
سیستان و بلوچستان	۴۷،۵۳۰	۱۵۰،۷۸۶	۲		۱	۴۷
فارس	۱۶۷،۴۸۹	۳،۰۲۰	۱	۵	۱	۲۹۲
قزوین	۳۲،۷۳۰	۱۲۲				۴۳
قم	۲۱،۶۲۵					۱
کردستان	۸،۹۰۳	۶۵،۳۱۱	۱	۱	۱	۲۲۳
کرمان	۱۱۴،۲۵۰	۱،۷۶۶			۱	۱۵۶
کرمانشاه	۵۶،۶۲۶	۱۳،۸۵۴	۱	۱		۷،۸۶۱
کهگیلویه و بویراحمد	۴۹،۴۷۸	۱۵				۷۷
گلستان	۴۸،۳۸۶	۳۳،۶۸۰	۲			۸۱
گیلان	۱۲۴،۴۲۴	۵،۷۲۴	۴		۱	۱
لرستان	۱۰۹،۱۸۲	۱۵	۱			۲۴
مازندران	۷۹،۸۷۲	۳۲۰	۵	۱	۲	۱۷۳
مرکزی	۴۳،۱۹۶	۳۳	۲			۷۶
هرمزگان	۶۶،۲۳۷	۲۶،۰۷۵				۵
همدان	۵۹،۴۰۷	۱۳				۱۰
یزد	۲۰،۷۷۴	۲۹۲	۲		۹	۳
کل کشور	۲،۰۱۴،۸۵۷	۳۳۴،۵۹۵	۲۷	۱۱	۱۶	۹،۷۱۲

جدول ۳-۱۵. وضعیت تاهل سرپرست خانوار مورد حمایت

نام استان	مجرد	متاهل	فاقد همسر(طلاق)	فاقد همسر(فوت)
آذربایجان شرقی	۲,۶۵۸	۲۶,۸۸۴	۷,۱۸۳	۳۰,۱۱۱
آذربایجان غربی	۳,۴۵۸	۳۶,۶۰۳	۹,۵۶۰	۳۷,۴۴۲
اردبیل	۱,۵۳۷	۲۱,۹۴۱	۴,۸۸۶	۱۶,۹۳۴
اصفهان	۴,۶۰۴	۵۷,۶۲۱	۲۲,۸۰۹	۳۹,۱۳۲
البرز	۱,۴۳۰	۷,۶۵۹	۱۰,۱۸۸	۱۰,۷۰۹
ایلام	۱,۲۷۴	۱۴,۷۸۴	۱,۴۸۴	۱۰,۱۳۵
بوشهر	۳,۹۱۲	۱۹,۵۵۸	۵,۵۴۲	۱۱,۳۶۸
تهران	۶,۲۲۸	۱۸,۵۱۲	۲۷,۰۰۶	۲۴,۸۴۵
چهارمحال و بختیاری	۱,۱۶۰	۲۷,۵۶۴	۲,۹۸۴	۱۴,۰۸۰
خراسان جنوبی	۱,۴۴۴	۲۴,۱۱۱	۳,۸۷۸	۱۳,۴۳۸
خراسان رضوی	۵,۷۶۵	۷۴,۹۲۶	۳۷,۶۷۶	۷۵,۳۳۶
خراسان شمالی	۲,۵۷۷	۲۶,۰۷۱	۵,۹۵۲	۱۸,۳۴۹
خوزستان	۶,۵۵۱	۶۲,۱۳۶	۱۲,۷۰۸	۴۳,۵۵۷
زنجان	۸۹۲	۱۰,۳۱۷	۳,۸۰۱	۱۰,۹۷۵
سمنان	۶۴۳	۶,۷۲۶	۳,۳۱۲	۴,۰۴۱
سیستان و بلوچستان	۱۴,۱۱۶	۱۲۴,۹۸۲	۱۴,۶۳۳	۴۴,۶۳۳
فارس	۹,۴۶۶	۷۱,۰۵۸	۲۵,۲۳۶	۶۵,۰۴۸
قزوین	۱,۴۶۹	۱۴,۷۳۰	۴,۷۵۹	۱۱,۹۳۷
قم	۹۲۴	۶,۱۹۳	۶,۲۵۶	۸,۲۵۳
کردستان	۲,۵۰۷	۳۹,۴۴۹	۷,۰۱۹	۲۵,۴۶۵
کرمان	۳,۷۹۴	۶۰,۸۸۳	۱۳,۱۲۷	۳۸,۳۶۹
کرمانشاه	۴,۲۱۱	۳۲,۰۱۷	۹,۹۱۳	۳۲,۲۰۲
کهگیلویه و بویراحمد	۱,۵۸۰	۳۱,۴۷۷	۳,۸۸۴	۱۲,۶۲۹
گلستان	۴,۸۶۶	۳۳,۳۳۱	۱۴,۹۵۵	۲۸,۹۹۷
گیلان	۵,۳۰۹	۵۷,۵۵۱	۱۸,۰۱۴	۴۹,۲۸۰
لرستان	۶,۶۲۸	۵۹,۵۵۷	۸,۴۰۳	۳۴,۶۳۴
مازندران	۴,۱۱۴	۳۱,۲۸۶	۱۶,۴۶۵	۲۸,۵۰۸
مرکزی	۱,۸۲۶	۱۶,۷۲۳	۷,۶۵۳	۱۷,۱۰۵
هرمزگان	۴,۲۸۰	۴۹,۱۱۸	۱۱,۹۱۱	۲۷,۰۰۸
همدان	۲,۰۲۷	۲۵,۲۳۱	۸,۴۰۱	۲۳,۷۷۱
یزد	۶۰۰	۸,۶۵۱	۴,۹۷۷	۶,۸۵۲
کل کشور	۱۱۱,۸۵۰	۱,۰۹۷,۶۵۰	۳۳۴,۵۷۵	۸۱۵,۱۴۳

نمودار ۳-۲۰. وضعیت تأهل سرپرست خانوار

جدول ۳-۱۶. وضعیت تاهل زنان سرپرست خانوار

نام استان	مجرد	متاهل	فاقد همسر(طلاق)	فاقد همسر(فوت)
آذربایجان شرقی	۲,۰۶۲	۱,۲۸۸	۶,۷۲۷	۲۸,۱۸۴
آذربایجان غربی	۲,۳۳۴	۳,۲۸۰	۹,۰۶۵	۳۵,۳۵۷
اردبیل	۱,۲۵۹	۱,۹۳۳	۴,۶۰۲	۱۵,۸۵۳
اصفهان	۳,۱۱۸	۵,۳۹۷	۲۱,۷۷۶	۳۶,۴۱۹
البرز	۱,۰۱۷	۹۴۵	۹,۸۷۱	۱۰,۲۱۶
ایلام	۱,۰۷۵	۴۴۶	۱,۳۶۸	۹,۵۰۹
بوشهر	۳,۱۰۹	۲,۱۱۵	۵,۳۳۲	۱۰,۶۲۴
تهران	۵,۰۲۸	۴,۱۶۲	۲۶,۳۴۱	۲۳,۹۲۰
چهارمحال و بختیاری	۹۲۴	۱,۸۴۹	۲,۸۶۰	۱۳,۳۸۷
خراسان جنوبی	۹۶۹	۱,۲۷۱	۳,۶۵۸	۱۲,۰۱۹
خراسان رضوی	۴,۴۰۲	۸,۹۷۸	۳۶,۶۶۳	۷۰,۷۳۵
خراسان شمالی	۲,۰۷۰	۲,۲۸۲	۵,۷۱۶	۱۷,۰۳۹
خوزستان	۵,۳۴۰	۲,۴۷۰	۱۱,۹۷۵	۴۱,۱۲۵
زنجان	۶۴۱	۸۱۲	۳,۶۲۴	۱۰,۳۲۶
سمنان	۴۳۴	۶۸۲	۳,۱۶۰	۳,۷۶۴
سیستان و بلوچستان	۱۱,۳۸۷	۱۱,۴۴۷	۱۴,۲۲۰	۴۲,۹۵۹
فارس	۸,۲۵۱	۵,۸۴۸	۲۴,۶۵۵	۶۱,۹۳۲
قزوین	۸۷۲	۱,۵۵۸	۴,۵۰۸	۱۱,۱۵۰
قم	۷۶۶	۱,۳۴۹	۶,۱۰۹	۷,۷۱۰
کردستان	۱,۵۲۳	۲,۳۰۰	۶,۵۱۳	۲۳,۵۰۱
کرمان	۲,۸۷۲	۲,۸۰۴	۱۲,۵۷۲	۳۶,۲۵۳
کرمانشاه	۳,۲۸۲	۸۹۵	۹,۴۱۵	۳۰,۳۴۷
کهگیلویه و بویراحمد	۱,۳۲۰	۱,۳۷۹	۳,۷۴۴	۱۱,۹۳۶
گلستان	۴,۱۴۳	۳,۹۵۹	۱۴,۴۵۷	۲۶,۸۸۶
گیلان	۳,۷۴۵	۲,۱۲۳	۱۶,۶۰۰	۴۳,۱۳۹
لرستان	۵,۵۹۶	۵,۲۵۶	۸,۰۸۷	۳۲,۹۲۸
مازندران	۳,۲۲۹	۴,۸۳۷	۱۵,۶۹۵	۲۶,۲۴۰
مرکزی	۱,۳۲۴	۲,۲۰۱	۷,۳۳۷	۱۵,۸۹۴
هرمزگان	۳,۳۰۹	۵,۲۰۱	۱۱,۴۸۴	۲۵,۵۰۲
همدان	۱,۳۹۳	۲,۱۳۰	۸,۰۳۴	۲۲,۵۸۲
یزد	۳۵۴	۹۲۶	۴,۸۸۴	۶,۴۱۰
کل کشور	۸۷,۲۴۸	۹۲,۱۲۳	۳۲۱,۰۵۲	۷۶۳,۸۴۶

۳-۲. برنامه کمک به تأمین سلامت نیازمندان

قال رسول الله (ص):

من أعان ضعيفاً في بدنه على أمره أعانه الله على أمره.

رسول خدا (ص) فرمودند:

کسی که بیمار و ناتوانی را در کارهایش یاری دهد، خداوند نیز او را در کارهایش یاری می‌کند.

(بحار الانوار، جلد ۷۵، ص ۲)

انسان موجودی است در حال رشد و کمال، که یک بعد از رشد او را رشد جسمی شامل می‌شود. او در بدو تولد موجودی ضعیف و ناتوان است و رفته رفته دوران شیرخوارگی، کودکی، نوجوانی، جوانی و پیری را پشت سر می‌گذارد. این انسان در مسیر زندگی خود همواره با یک رشته عوامل ناراحتی نظیر، درد و رنج و بیماری دست به گریبان می‌باشد. کمتر کسی را می‌توان یافت که در طول عمر خود مبتلا به درد و رنجی نشده باشد. این بلیه درد و رنج جسمی متأسفانه بیشتر از هر کسی سراغ محرومین و درماندگان می‌رود. علت نیز روشن است، سوء تغذیه، عدم رعایت کامل مسائل بهداشتی، عدم دسترسی به امکانات ضروری درمانی و عدم پیگیری کامل امور درمانی را از جمله اهم این علل می‌توان ذکر کرد.

بسیاری از افراد نیازمند و محروم جامعه قادر به تأمین هزینه‌های بالای درمانی که نزدیک به ۱۰ درصد هزینه‌های غیرخوراکی را به خود اختصاص داده، نمی‌باشند و لذا به طور طبیعی امکان بهره‌وری از امکانات بهداشتی و درمانی موجود را از دست می‌دهند.

لذا این نهاد با عنایت به اهمیت موضوع و نیاز ضروری محرومان جامعه، از بدو تشکیل و مطابق اساسنامه مصوب و بنا به دستورات مؤکد مسئولین محترم نظام، ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به محرومان مورد حمایت و نیازمندان غیر مورد حمایت را در زمره برنامه‌های اصلی و مأموریت‌های محوله خود قرار داده است.

۳-۲-۱. کمک به پرداخت فرانشیز و خدمات ویژه درمان

با توجه به وضعیت خاص بیمه شدگان امداد و به‌منظور پرداخت هزینه‌های درمانی خارج از تعهدات و تعرفه‌های بیمه‌ای؛ ارائه خدمات درمانی مکمل، به شرح زیر معمول می‌گردد:

- تخصیص اعتبار ویژه جهت پرداخت هزینه‌های غیر بیمه‌ای و جانبی درمان محرومان.
- ایجاد نگاهتگاه در مراکز استان‌هایی که مراکز درمانی فوق تخصصی و خاص دارند.
- تسهیل امور درمانی محرومان از طریق خدمات مددکاری یا ارائه مشاوره به آنان.
- تعامل و هماهنگی با مراکز درمانی، دارویی و تشخیصی جهت ارائه خدمات کیفی و کمی به محرومان.
- خدمات بیمارستانی شامل پرداخت فرانشیز درمان بستری و سرپایی، هزینه آمبولانس، هزینه جراحی‌های خارج از شمول بیمه.
- پرداخت فرانشیز خدمات پاراکلینیکی، شامل آزمایشگاه، رادیولوژی، ام.آر.آی (MRI)، سی‌تی‌اسکن، آنژیوگرافی، فیزیوتراپی، رادیوتراپی، تفاوت تعرفه‌های دولتی، خصوصی و
- پرداخت فرانشیز دارو، حق فنی نسخ دارویی و لوازمی که مورد تعهد بیمه نمی‌باشد از قبیل سرنگ، سوند، باند، نخ، صابون و
- خدمات پزشکی و دندان‌پزشکی از جمله پرداخت فرانشیز، ویزیت پزشکان، تزریقات و پانسمان، پرکردن دندان، خدمات پزشکی خارج از مشمول بیمه و
- کاردرمانی، گفتاردرمانی، روان‌درمانی، خرید سمعک، عصا، ویلچر و ... و همچنین تغسیل، تدفین، ایاب و ذهاب بیمار و همراه وی و

۳-۲-۲. فعالیت کمک به ارتقاء شاخص‌های بهداشتی نیازمندان

- از برنامه‌های اصلی بخش بهداشت و درمان کمیته امداد، تأمین امکانات و مراقبت‌های اولیه بهداشتی می‌باشد که در این راستا اقداماتی به شرح ذیل انجام گردیده است.
۱. ارتقاء آگاهی اقشار مورد حمایت در زمینه رعایت مسائل بهداشتی به منظور ارتقای سلامت خود.
 ۲. سامان‌دهی مراقبت‌ها و خدمات بهداشتی و درمانی اولیه از طریق پزشک خانواده.
 ۳. ارتقاء سطح بهداشت واحدهای تابعه امداد شامل نگاهتگاه‌ها، خوابگاه‌ها و اردوگاه‌های دانش‌آموزی.
 ۴. ارائه سایر خدمات، شامل بهداشت تغذیه، هدیه اقالام بهداشتی، بهداشت دهان و دندان، سمپاشی محیط زندگی مددجویان، ایجاد زمینه استفاده بهینه مددجویان از خدمات بهداشتی مراکز بهداشت و درمان محل زندگی نظیر تنظیم خانواده، واکسیناسیون، مراقبت‌های کودکان زیر ۶ سال و

۳-۲-۳. برنامه امنیت تغذیه کودکان و مادران باردار و شیرده

اجرای طرح مذکور با همکاری وزارت بهداشت و با هدف کمک به بهبود تغذیه کودکان زیر ۵ سال خانواده‌هایی که صرفاً در اثر فقر دچار سوء تغذیه شده‌اند و غالباً غیر مددجویان هستند از سال ۱۳۷۹ آغاز گردید. طرح مذکور در اواخر سال ۱۴۰۲ به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی واگذار گردید. برنامه حمایت از مادران باردار از سال ۱۳۹۷ و با حمایت مالی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی آغاز گردید و در سال‌های بعد برای مادران مددجو و غیر مددجوی نیازمند اجرایی گردید.

۳-۲-۴. برنامه حمایت از بیماران خاص و صعب‌العلاج

برنامه کمک به تأمین تجهیزات و درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج نیازمند با هدف حمایت ویژه از این قبیل بیماران، از جمله اولویت‌های حوزه حمایت و سلامت خانواده است. بر این اساس، بیمارانی که درمان قطعی برای آنان شناسایی نشده است، در زمره بیماران خاص و همچنین بیمارانی که فرایند درمان آنان طولانی و پرهزینه بوده و عوارض ناتوان‌کننده بیماری تا پایان عمر همراه آنان خواهد بود در شمار بیماران صعب‌العلاج قرار می‌گیرند.

جدول ۳-۱۷. تعداد مددجویان بهره‌مند از برنامه سلامت نیازمندان

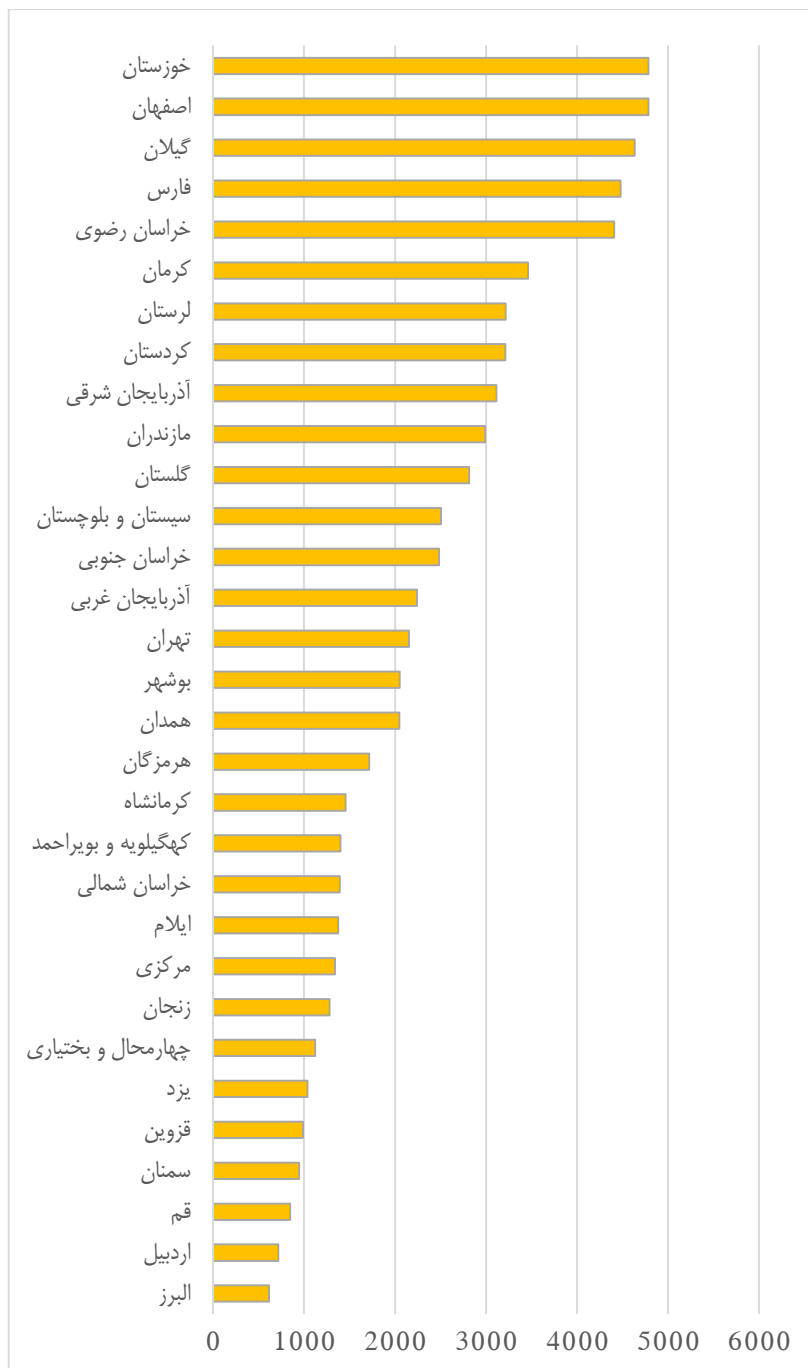
نام استان	رفع سوءتغذیه کودکان زیر ۵ سال	رفع سوءتغذیه مادران باردار و شیرده	ارتقاء شاخص‌های بهداشتی نیازمندان
آذربایجان شرقی			
آذربایجان غربی			
اردبیل			
اصفهان			
البرز			
ایلام			
بوشهر			
تهران			
چهارمحال بختیاری			
خراسان جنوبی			
خراسان رضوی			
خراسان شمالی			
خوزستان			
زنجان			
سمنان			
سیستان و بلوچستان			
فارس			
قزوین			
قم			
کردستان			
کرمان			
کرمانشاه			
کهگیلویه و بویراحمد			
گلستان			
گیلان			
لرستان			
مازندران			
مرکزی			
هرمزگان			
همدان			
یزد			
کل کشور			

جدول ۳-۱۸. تعداد مددجویان بیمار خاص و صعب العلاج

استان	بیمار خاص			بیمار صعب العلاج		
	زن	مرد	جمع	زن	مرد	جمع
آذربایجان شرقی	۱۲۱	۱۸۲	۳۰۳	۱،۵۵۳	۱،۷۰۷	۳،۲۶۰
آذربایجان غربی	۱۱۰	۲۲۴	۳۳۴	۱۰۰۱	۱،۱۰۰	۲،۱۰۱
اردبیل	۵۲	۴۱	۹۳	۵۴۸	۴۱۲	۹۶۰
اصفهان	۲۵۵	۳۳۴	۵۸۹	۲،۵۲۳	۲،۶۱۳	۵،۱۳۶
البرز	۷۷	۷۵	۱۵۲	۳۳۸	۱۹۸	۵۳۶
ایلام	۴۹	۴۶	۹۵	۸۶۹	۵۶۷	۱،۴۳۶
بوشهر	۵۴	۳۱	۸۵	۱،۳۰۸	۷۱۷	۲،۰۲۵
تهران	۲۰۸	۲۱۰	۴۱۸	۱،۲۲۵	۱۱۰۴	۲،۳۲۹
چهارمحال بختیاری	۷۲	۴۷	۱۱۹	۶۲۳	۴۳۴	۱،۰۵۷
خراسان جنوبی	۶۹	۸۲	۱۵۱	۱،۴۹۶	۱،۱۴۰	۲،۶۳۶
خراسان رضوی	۱۸۸	۳۳۷	۵۲۵	۲،۷۵۱	۲،۲۴۲	۴،۹۹۳
خراسان شمالی	۵۸	۷۸	۱۳۶	۷۹۸	۵۰۷	۱،۳۰۵
خوزستان	۲۲۸	۲۶۲	۴۹۰	۲،۷۰۲	۲،۵۹۹	۵،۳۰۱
زنجان	۳۸	۵۰	۸۸	۷۲۷	۱۰۹۲	۱،۸۱۹
سمنان	۳۲	۳۴	۶۶	۶۹۱	۶۲۸	۱۳۱۹
سیستان و بلوچستان	۷۰	۸۰	۱۵۰	۱،۵۰۴	۱،۲۳۱	۲،۷۳۵
فارس	۲۴۱	۲۵۴	۴۹۵	۳،۰۹۱	۲،۱۹۷	۵،۲۸۸
قزوین	۳۴	۵۶	۹۰	۵۶۹	۴۷۴	۱۰۴۳
قم	۶۱	۵۵	۱۱۶	۶۱۷	۲۷۴	۸۹۱
کردستان	۱۸۸	۲۷۲	۴۶۰	۱،۶۹۴	۱،۸۷۵	۳،۵۶۹
کرمان	۱۳۹	۱۲۲	۲۶۱	۲،۲۸۹	۱،۶۹۶	۳،۹۸۵
کرمانشاه	۷۷	۸۰	۱۵۷	۷۶۶	۵۹۲	۱،۳۵۸
کهگیلویه و بویراحمد	۴۱	۴۳	۸۴	۸۶۵	۶۴۳	۱،۵۰۸
گلستان	۹۵	۱۲۵	۲۲۰	۱،۷۷۵	۱،۵۱۲	۳،۲۸۷
گیلان	۱۹۲	۲۰۶	۳۹۸	۳،۵۴۹	۱،۷۶۸	۵،۳۱۷
لرستان	۹۳	۱۳۸	۲۳۱	۱،۶۹۱	۱،۴۱۴	۳،۱۰۵
مازندران	۱۴۱	۱۴۸	۲۸۹	۱،۸۶۰	۹۶۶	۲،۸۲۶
مرکزی	۵۸	۶۰	۱۱۸	۸۱۱	۵۳۶	۱،۳۴۷
هرمزگان	۹۷	۱۰۱	۱۹۸	۱۲۱۰	۸۳۲	۲،۰۴۲
همدان	۱۴۲	۱۳۵	۲۷۷	۱،۱۹۸	۸۲۰	۲،۰۱۸
یزد	۳۵	۵۱	۸۶	۶۹۴	۴۶۱	۱۱۵۵

۷۷,۶۸۷	۳۴,۳۵۱	۴۳,۳۳۶	۷,۲۷۴	۳,۹۵۹	۳,۳۱۵	کل کشور
--------	--------	--------	-------	-------	-------	---------

نمودار ۳- ۲۱. تعداد بیماران خاص و صعب‌العلاج مورد حمایت

۳-۳. حمایت خانواده زندانیان

قال رسول الله (ص):

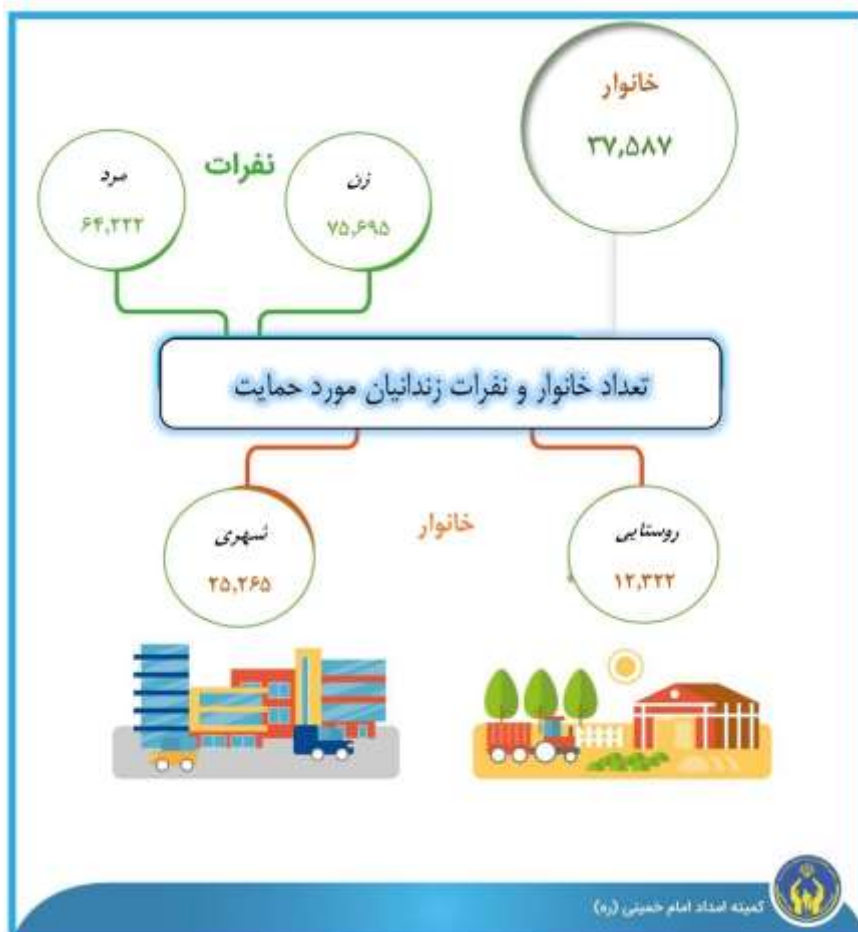
من أغاث أخاه المسلم حتى يخرج منه هم وكربة وورطة كتب الله له عشر حسنات ورفع عنه عشر تقمات وأعدله يوم القيامة عشر شفاعات.

رسول خدا (ص) فرمودند:

کسی که برادر مسلمان خود را کمک کند و او را از غم و اندوه و سقوط در زندگی نجات بخشد خداوند برای او ده حسنه می‌نویسد و ده گرفتاری را از وی برطرف می‌نماید و در روز قیامت شفاعت ده نفر را از او قبول می‌کند. (ثواب الاعمال، ص ۱۷۸)

وجود خطا و جرم در جامعه حکایت از خطری است که جامعه را بیمار خواهد کرد و زندگی کردن در این جامعه بسی دشوار خواهد بود. زندگی سالم به جامعه سالم نیاز دارد، بایستی چنین تلقی شود که افراد خطاکار و مجرم بیمارند و قابل درمان، لذا بر اساس تدابیری می‌توان آنها را اصلاح کرد و به راه آورد، از تدابیر متعارف در اصلاح منحرف، بازداشت و زندانی نمودن خطاکاران است. حال اگر چنانچه فرد زندانی قبل از بازداشت سرپرستی خانواده را نیز عهده‌دار بوده، در رابطه با افراد خانواده او چه تدبیری باید اندیشید؟ در نظام جمهوری اسلامی ایران، دولت خدمتگزار در این رابطه علاوه بر اصلاح و تربیت فرد زندانی، به منظور جلوگیری از انحطاط و از هم‌پاشیدگی کانون گرم خانواده فرد زندانی اقدام به رسیدگی و حمایت از خانواده او نموده است.

بر این اساس در سال ۱۳۷۵ بنا به تصمیم هیئت محترم دولت جمهوری اسلامی ایران وظیفه حمایت از خانواده زندانیان به کمیته امداد امام خمینی^(ه) واگذار گردید. کمیته امداد نیز در پی این واگذاری، پس از تنظیم و ابلاغ آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه، کار حمایت از افراد مشمول را آغاز کرد.

اطلاع‌نگاشت ۳-۹. تعداد خانوار و نفرات زندانیان مورد حمایت

جدول ۳-۱۹. تعداد خانوار زندانی مورد حمایت بر حسب جنسیت عائله و محل سکونت

استان	خانوار زندانی	نفرات خانوار زندانی		محل سکونت خانوار زندانی	
		زن	مرد	روستایی	شهری
آذربایجان شرقی	۹۳۰	۱،۵۳۴	۱،۵۰۱	۹۱۴	۲۱۲۱
آذربایجان غربی	۱،۷۷۱	۳،۱۵۲	۲،۸۸۵	۱۹۹۵	۴،۰۴۲
اردبیل	۵۸۰	۹۸۱	۸۹۲	۳۹۲	۱۴۸۱
اصفهان	۲،۶۱۴	۴،۴۲۱	۴،۱۵۲	۱۴۱۹	۷،۱۵۴
البرز	۷۴۹	۱،۳۰۹	۱،۰۷۷	۸۵	۲۳۰۱
ایلام	۱۹۸	۳۴۸	۳۲۵	۳۲۷	۳۴۶
بوشهر	۳۸۲	۶۸۳	۶۱۹	۲۹۴	۱۰۰۸
تهران	۲،۵۵۶	۴،۴۰۰	۳،۲۴۰	۸۸۲	۶،۷۵۸
چهارمحال بختیاری	۵۰۷	۹۲۳	۹۴۰	۶۳۷	۱۲۲۶
خراسان جنوبی	۱،۰۵۹	۲،۰۶۳	۲،۰۱۲	۲۰۰۱	۲۰۷۴
خراسان رضوی	۴،۰۱۰	۷،۳۲۹	۶،۶۶۰	۵،۳۰۶	۸،۶۸۳
خراسان شمالی	۴۹۰	۸۷۹	۶۸۲	۶۶۹	۸۹۲
خوزستان	۱،۵۹۴	۲،۹۹۱	۳،۰۱۱	۱۹۲۷	۴،۰۷۵
زنجان	۳۷۷	۶۴۲	۵۹۰	۴۱۳	۸۱۹
سمنان	۳۴۵	۵۸۷	۴۶۹	۲۳۵	۸۲۱
سیستان و بلوچستان	۳،۸۳۹	۸،۲۷۴	۶،۵۹۹	۶،۹۹۴	۷،۸۱۹
فارس	۲،۲۱۹	۳،۹۸۱	۳،۴۴۰	۲،۸۵۵	۴،۵۶۶
قزوین	۴۴۴	۷۰۲	۶۸۴	۳۵۵	۱۰۳۱
قم	۶۱۷	۱،۰۹۳	۷۳۱	۵۸	۱۷۶۶
کردستان	۷۸۰	۱،۲۸۲	۹۴۷	۴۹۶	۱۷۳۳
کرمان	۲،۲۲۶	۴،۳۳۵	۴،۱۳۳	۳،۹۷۵	۴،۴۹۳
کرمانشاه	۱،۰۳۴	۱،۷۳۵	۱،۶۹۹	۹۴۷	۲،۴۸۷
کهگیلویه و بویراحمد	۴۸۷	۸۷۸	۸۳۶	۶۶۳	۱۰۵۲
گلستان	۱،۴۰۸	۲،۵۹۸	۲،۳۴۱	۲،۵۸۴	۲،۳۵۵
گیلان	۶۱۱	۹۶۴	۸۴۲	۷۳۸	۱۰۶۸
لرستان	۱،۵۲۵	۲،۶۲۶	۲،۲۰۴	۲،۱۲۴	۲،۷۰۶
مازندران	۸۹۷	۱،۳۸۱	۱،۰۷۹	۱۰۴۷	۱،۴۱۳
مرکزی	۷۱۶	۱،۱۷۱	۹۵۷	۴۴۵	۱،۶۸۳
هرمزگان	۱،۱۱۹	۲،۲۰۶	۱،۹۴۵	۲۰۹۶	۲۰۵۵
همدان	۱۰۳۴	۱،۷۰۰	۱،۶۴۶	۱۱۲۰	۲،۲۲۶
یزد	۴۳۶	۸۰۲	۷۷۱	۲۳۶	۱،۳۳۷

۸۳۶۵۱	۴۴،۲۲۹	۵۹،۹۰۹	۶۷،۹۷۰	۳۷،۵۵۴	کل کشور
-------	--------	--------	--------	--------	---------

